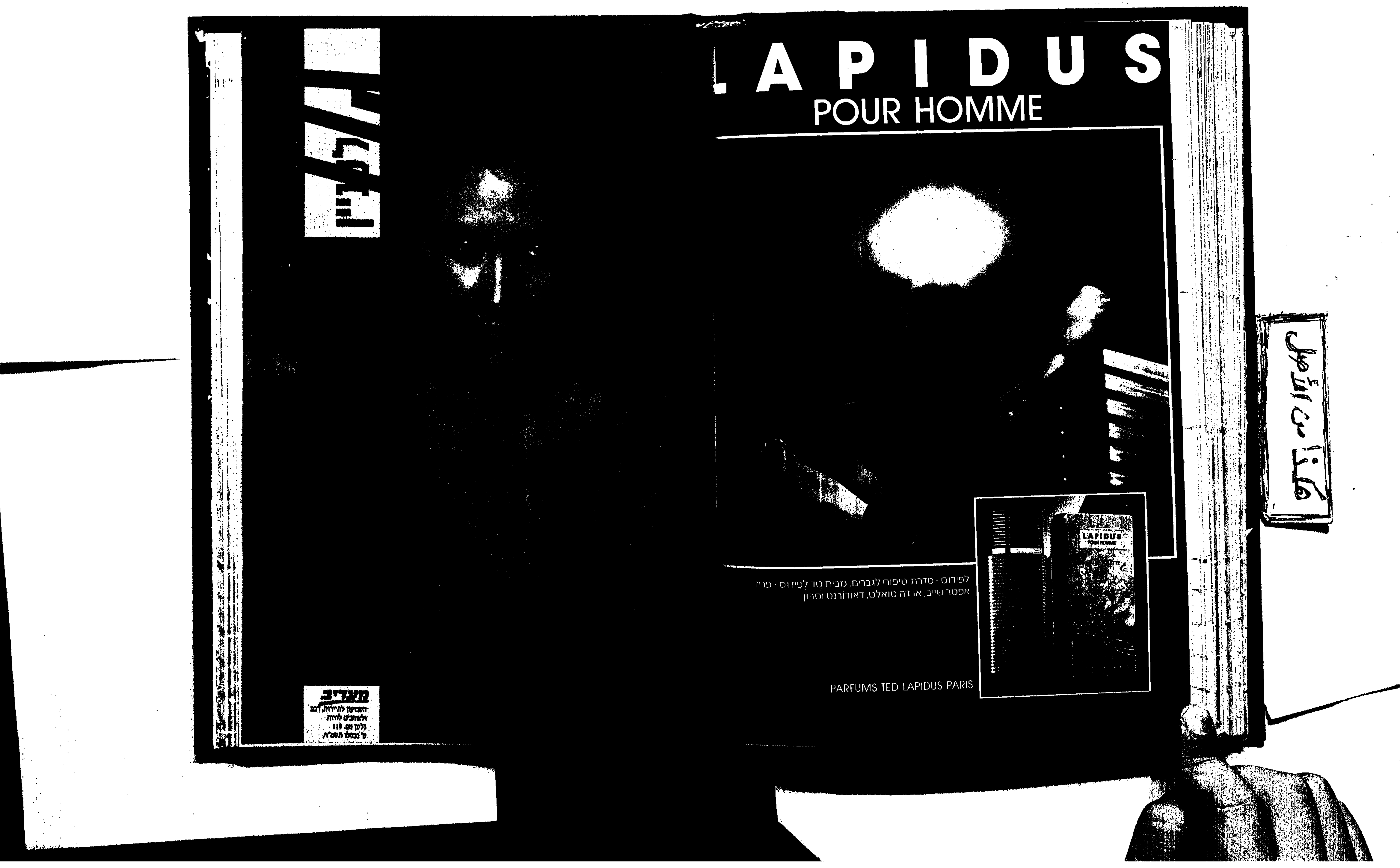
LAPIDUS
POUR HOMME
לפידוס - סדרת טיפוח לגברים, מבית טד לפידוס - פריז.
אפטר שייב, או דה טואלט, דאודורנט וסבון.
PARFUMS TED LAPIDUS PARIS
LAPIDUS
POUR HOMME
מעריב

למי שכבר ראה הכל ולמי שלא ראה עדיין כלום

גם אם אתה טייל ותיק, או שאלו לך הצעדים הראשונים בעולם הגדול, אסור לך להחמיץ את דרום אפריקה. עולם ומלואו בארץ אחת. כאילו שכל פינות החמד, מכל העולם, התאגדו ובאו להיות יחד.

עכשיו, כל אחד יכול לממש את חווית הביקור בדרום אפריקה. ערך המטבע המקומי – הראנד, ירד, יחסית לדולר. ונוצרה מציאות מחירים מפתיעה וכדאית.

למשל: לינת לילה + ארוחת בוקר במלון ברמה טובה, תעלה כ-$17. אם תעדיף מלון פאר, יהיה המחיר – החל מ-$34.

ארוחה מלאה במסעדה טובה תעלה כמחצית ממחירה בתל־אביב. גם אחרי האופנה העולמית האחרונה תמצא פה ובמחירים נמוכים להפליא.. והדוגמאות רבות רבות.

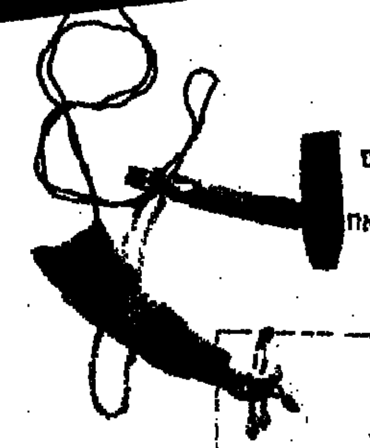

אל תוותר. בוא לראות את כל העולם, ובמחיר של ארץ אחת. הכנס עכשיו לסוכן הנסיעות שלך ודרוש פרטים נוספים.

לכנוו לשכת התיירות של דרום אפריקה
רח' ה' באייר 14 ת"א
נא לשלוח לי, ללא התחייבות מצידי פרוספקט צבעוני על דרום אפריקה

שם ______

כתובת ______

לקבלת פרטים נוספים
טל' 257367, 03-257950.

דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

satour

המבחר גדל

אתה הצרכן: בסופו של דבר, בוחר בטוב ביותר עבורך.
היצרנים: מנסים לייצר את הטוב ביותר עבורך... ועבורם.
הפרסום: מביא מוצרים לידיעתך ונותן לך אפשרות לבחור.
אתה: בחרת?
היצרנים: מתחרים על בחירתך.
המוצרים: משתפרים.
המבחר: גדל.
המחיר: יורד.
הפרסום: מציג לבחירתך.
אתה: בוחר בטוב ביותר עבורך

זה כח. כח הבחירה שלך.

האיגוד הישראלי לפירסום

ט י פ

■ הפריטים הבאים נחשבים כולם כ"אפרודיזיאקס", מעוררי תאווה – וכולם, או רובם, נמצאים אצלכם במטבח: שום, שקדים, סלרי, קקאו, עגבניות, וניל, ריחן (בזיליקום), פלפל שחור וג'ינג'ר. אמרנו לכם שכדאי לקרוא את המדור הזה.

■ רק לפני שלושה חודשים הגיש את כתב האמנה לנשיא המדינה, וכבר תפס יוליאן ביטוליאנו, שגריר רומניה בישראל, מה כואב ליוצאי ארצו בארץ. "מעניין, בממשלה ובכנסת שלכם יש המון יוצאי עירק וצפון־אפריקה ותימן. ואיפה הרומנים?", פרט על נימה כואבת, כשהתארח בביתו של חבר הכנסת היחידי יוצא רומניה, יצחק ארצי. המארח ויהודה שערי, שהיה בעבר סגן־שר, מבין הרומנים הבודדים שישבו אי־פעם בממשלה השיבו לו שאמנם זה כואב, אבל זה סימן לקליטה טובה.

■ באותה מסיבה, הציג המארח בפני השגריר ביטוליאנו את בתו של הצייר מרסל ינקו המנוח (גם הוא ממוצא רומני, אגב): "שמה דָדָה ינקו, על שם תנועת דָדָה באמנות, שאביה היה בין מייסדיה". מתוך נימוס, לא תיקנה דדה את דבריו, אבל אחר־כך הסבירה בשקט לפרופ' משה גיל, ראש הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת תל־אביב, שרק במקרה שָמה כשם התנועה: למעשה היא נקראה על שם סבה, דור.

פרופ' דר' יאנוש טוט
המזכיר הראשי של ה־MTESZ
חבר הכנסת ההונגרית

איגוד ההתאחדויות הטכניות ומדעי הטבע MTESZ
H—1055 Budapest V., Kossuth Lajos tér 6-8.
Tel. 633-333, Telex 225792

כרטיס הביקור העברי של הנציג ההונגרי

■ ואם סיפורים על רומנים, מגיע לכם גם אחד על הונגרים: מהונגריה הגיעה לישראל משלחת כלכלית רמת־דרג. בין חברי המשלחת – פרופסור יאנוש טוט, חבר הפרלמנט ההונגרי ויו"ר לשכת המהנדסים של הונגריה. לקראת ביקורו כאן הכין טוט כרטיס ביקור – בעברית. כל הזכויות על הניסוח שמורות לרב הראשי של הונגריה.

■ גימיקים: ההזמנה להקרנת סרטי־הפרסומת שמארגן פרסום "אריאלי" מדי שנה עוצבה השנה כתעודה יוקרתית, מהסוג שמקבלים בוגרי אוניברסיטאות, כולל ציור ושם עבה, סמל־אצולה ושאר המטעמים. (בשנים קודמות נשלחו הזמנות של "אריאלי" מעוצבות כמיכל לפופקורן, סטיקר למכונית, גומי־לעיסה [illegible] בין השאר). [illegible] תעודת־כבוד שקיבלו "אריאלי" [illegible] סרטי־פרסומת שלהם בפסטיבל סרטי־פרסומת בקאן. ההזמנה לדיסקוטק החדש "מטרו" עוצבה כחיקוי מדוייק לכרטיס למטרו הפריזאי.

■ טול לבונטה, יו"ר הבונדסטאג האיזורי של פרנקפורט־און־מיין, נמצא בימים אלה בארץ כאורח עיריית תל אביב (מארח צמוד – יגאל גריפל). הצהרה מפתיעה מפיו של לבונטה בארוחת־ערב לכבודו: לדבריו, הוא היה סגנו של רומל, במלחמת העולם השניה.

■ נגן הגיטרה יהודה שרייר הקדיש כל כך הרבה שעות הכנה ואימונים נלהבות לקראת הפסטיבל הבינלאומי לגיטרה המתקיים בארץ, עד כי אפילו נקע בידו לא הצליח לגרום לו לוותר על הופעתו: שרייר יופיע עם אברהם מפקטור – כששניהם מנגנים על גיטרה אחת, כל אחד מהם תורם יד להופעה.

■ "פורצ'ן קוקיס", או "עוגיות מזל", הן אותן עוגיות פריכות המוגשות לסועדים במסעדות סיניות בתום הארוחה, בדרך־כלל עם החשבון, כשבתוכן פתק עם אימרת־שפר מפיו של קונפוציוס או חכם סיני אחר. ראובן גרוס, לשעבר "המסגל העירוני" וביום בעליה של מסעדה סינית, מוותר על שירותיו של קונפוציוס וכנסח את המיכתמים בעצמו, או יחד עם אחיו מירון גרוס. דוגמאות: "כולנו מוצאנו מן הקוף, אבל עליך זה נראה יותר". או "צ'יצ'ולינה תארח אותך, היא אוהבת נחש גדול". או "זמותך נראית כמו מיליון דולאר: ירוקה ומקומטת". או "צרותיך מתחלקות לשניים: האסונות שלך וההצלחות של אחרים". או "מה משותף לך ולייזי? כשתורקו, אולי תהיה שוה משהו". כש"גבר" מצא את המכתית שלו מסונרלת, הוא צחק הרבה פחות.

■ שניים־שלושה הרהורים בעקבות תצוגת־האופנה שנערכה לציון 40 שנות מדינת ישראל: א. היה יפה. ב. "גבר" לא מצליח להיזכר, בכל השנים הישראלי הזה, ולו בחברה אחת הנושאת שם ישראלי שורשי ויפה, לעומת זאת היו שמות לועזיים בשפע, מיקום לה פה ועד בכלל. ג. ההפתעה האופנתית היתה הופעתה של [illegible]. לא בגיל ילדה (נניח משהו כמו אמצע שנות השלושים), פרשה כבר ממזמן מדוגמנות מסלול, התבקשה לחזור לאירוע המסויים המיוחד הזה – והסיבה: שהיא [illegible], שעדיין יש לכל השמות החדשים מה ללמוד ממנה בענייני צעידה על המסלול.

■ מעשה [illegible] [illegible]

עפרה חזה: דיסקו ערבי אלקטרופופ ישראלי

■ כתבה על עפרה חזה ב"ניו מיוזיקל אקספרס", עיתון־הפופ הבריטי היוקרתי, גליון ה־21 בנובמבר. ביקורת על תקליט שירי תימן שלה. קטעים: "זמרת־הצמרת של ישראל...איך לקרוא לזה? דיסקו ערבית אלקטרופופ ישראלי...החלה לשיר בגיל 12, עם התיאטרון (והשגיאה במקור. ג.), להקת התיאטרון של בצלאל אלוני...היא עדיין בת פחות משלושים (כנ"ל. ג.)..."שירי תימן" זכה להצלחה לא רק בישראל – אלא גם באירופה, אמריקה, יפאן ורבות בארצות ערב...קול נפלא". הכותרת, אגב, קוראת לעפרה "האשה הכי [illegible] בעולם". אבל היות ש"גבר" מתקשה בתרגום המלה [illegible], מלה מקצועית של אולפני הקלטות ("בתהדגבת"), אליו, אפשר להסתפק בסיכום: היא בסדר, עפרה.

■ סיק טרנזיט גלוריה מונדי: דניאל פאר הנחה בשבוע שעבר אירוע הניגי. כיצד הציגו אותו כאירגני הערב? "קבלו את ...דניאל אופיר!" שבועות אחרים של האפלת המסך הקטן – הראו איך ששוכחים.

■ בגיליון הקרוב של "מגעים" עתיד להתפרסם סקר שערכה המערכת בין חברי הכנסת, בעניין ביטול החוק המגדיר הומוסקסואליות כעבירה פלילית. כמה מהתשובות – מרים תעסה־גלזר: "מנתקת מגע. לא רוצה לענות לעיתון כזה" (טורקת). שרית [illegible]: "אני מגוננת. תתקשר בשבוע הבא". מאיר וילנר: "תומך בביטולו של החוק. צריך לתת חופש לכל אדם ולכל נטיותיו. כמו שנלחמו בעד חופש דעה, אלחמו גם בעד חופש היצר". אורה נמיר: "לא מכירה את החוק. כשאראה אותו אוכל לענות". אהרן אבוחצירא: "חוק אשר אין אוכפים אותו, אין טעם בקיומו, במשמעותו מקבל על אנשים נורמים כי הומוסקסואליות ולסביות אינם נחשבים כעבירות פליליות. המטרה לתקיים אליהם איננה צריכה להיות המטרה המשפטית". מרדכי וירשובסקי: "כבר כעשר שנים אני תומך בכל המאמץ בביטול החוק". יוסי שריד: "לא זו בלבד שאנו תומכים בהצעה לביטול החוק, אנו יוזמים אותה". [illegible] שריד: "לא משתתף במשאלים כאלה".

■ [illegible] לאוניברסיטה בחורבות תל־אביב [illegible] לספר [illegible]

הסטריאו המקצועי - עכשיו בהישג ידך!

NAD מבצע

למגברים ולרסיברים של NAD
מוענק מדי שנה התואר
BEST BUY
ע"י העתונות המקצועית:
Hi Fi CHOICE, AUDIO,
WHAT'S Hi Fi, Hi FIDELITY.

Original NAD Product
BEST BUY
NAD ELECTRONICS · BOSTON/LONDON

רסיברים 7020E ו־7220 PE
מגברים 3220 PE
בשיטת ה־POWER ENVELOPE
שפיתחה חברת NAD

מוצרים נבחרים אלה לרשותך גם בישראל
במבצע מיוחד בחנויות הסטריאו המובחרות:

אורית, אחד־העם 19, ת"א ● סטריאו קלאב, ארלוזורוב 15, ת"א
● מ. שטורם אלקטרוניקס, ה"א באייר 24, ת"א ● סטריאון, אבן־גבירול 54, ת"א
● טלסטר, ביאליק 36, ר"ג ● אודיופיל, אחד־העם 12, חיפה
● מ.ט. אלקטרוניקה, טרומפלדור 56, חיפה ● אודיטון, הלל 8, ירושלים
● סימפוניה, הדסה 68, באר־שבע ● סטריאו השרון, בן־גוריון 18, הרצליה
● צחי ותמר, קראוזה 6, נתניה ● סאן אלקטריק, הפרחים 8, טבריה ● זגורי יצחק, רח' תל־חי 8, ק. שמונה

ארוחות צהריים עיסקיות ב־17 שקל בלבד

אווירה רומנטית אמיתית

בשעשׁ [illegible] הופעת הזמר האיטלקי [illegible]

ליווי פסנתרן, אמנים ותזמורת – ערב־ערב. מתקבלות הזמנות לאירועים חגיגיים.

יורם שפירא וידידה. בנות אהבו אותו, הוא אהב בנות, אבל לא מיהר להתחתן.

בהירורכיה הצבאית, שייך הטייס הקרבי לקבוצת העילית. הטובים לטיס. עם זאת, מרובר ב"קבוצת סיכון גבוה". את הטייס סרן יורם שפירא ז"ל הגדירו החבר'ה כמי שיצא מקבוצת הסיכון ברגע שהשתחרר ונסע למזרח הרחוק. "ההורים שלנו חיים בתחושה שבשלב כלשהו הילד הולך. גם בזמן האחרון הלכו לנו חברים. את יורם הוצאנו מקבוצת הסיכון", אומר א., חבר מהטייסת. "גם ביום ששי יש לנו אזכרה", מעיר מישהו. ועכשיו יורם.

האירוניה. לא חיידק הטיסה הרג אותו – אלא, ככל הנראה, עקיצה קטלנית של חרק זעיר, במהלך טיול במזרח הרחוק.

בקבוצת סיכון. עד הסוף.

האב, טיבי שפירא, לוחם נועז וידוע, שסיפר בהיסטוריה של הצנחנים. אלוף משנה במילואים. בתפקידו האחרון בצה"ל היה מפקד מרחב שלמה. כיום פרדסן ומגדל פרחים. האם, רחל (רותה) מנהלת בית־ספר ואשת תיאטרון. אנשים יפים חיצונית ויפים בפנים. מלח הארץ הזאת. טופחים על השכם, מחייכים. באים לנחם אותם ויוצאים מהם מנוחמים. מדברים על החברים שהלכו ורחל שפירא ממלמלת: "אלהים, תעזוב אותם". אף אחד לא בוכה. את חשבון הנפש האמיתי עושה כל אחד בחדרי לבו.

חשבון על אבירה יקרה במזרח הרחוק, בטיול־כיף שלאחר שירות ממושך. יורם שפירא, 27, עלם חמודות, שכל החיים היו לפניו. הבחורות רדפו אחריו, אבל הוא לא מיהר. נותר רווק. סרן יורם שאהב את הטיסה ושנא את המסגרת הצבאית. השתחרר מצה"ל בחודש מרס, בתום החוזה שלו, אולי במחשבה לחזור בעתיד. אבל לא לפני שיטעם מהכל, שינסה כמה שיותר. "הוא אמר לי שאם אצטרך אותו – שאקרא לו ויבוא", סיפר מפקדו. בינתיים חשב למצות את החיים מהצד הטוב שלהם. "אם היו נותנים לו מלון חמישה־כוכבים או שק־שינה – היה לוקח את המלון", מחייכת אמו.

"תראה איזו חבורה מלוכדת", מצביעה רחל שפירא על קבוצת טייסים שנאספה בחדרו של יורם. "הם עוטפים אותי. שאלו אותי אם מפריע לי שהם צוחקים בבית. אני עוד לא מעכלת. נדמה לי שבכל רגע יורם יכנס".

בקרוב יארגנו החברים ערב־שתיה לזיכרו ושם יורצו הסיפורים. בינתיים יושבים כמה חברים־טייסים בחדר הקטן של יורם ומדברים. אומר א., טייס: "על יורם, בגדול, כל דבר טוב שתכתוב – יתאים. כי היה אדם עם מצפון רציני ומאד ישר וחבר טוב. אדם שאפשר לסמוך עליו שיבוא ויסדר את העניינים. טייס מוצלח שעשה את התפקידים טוב מאד. התפקיד אחרון היה מדריך של טייסים צעירים בטייסת. מדריך מצויין. אהבו אותו כמדריך ואת האישיות שלו. בכלל אהבנו את יורם. היה כיף לצאת לבלות אתו. לסרט, לשתות, לספר בדיחות, כל הדברים שצריך בשביל בילוי טוב. אהב את החיים.

"היתה לנו היכרות של שבע שנים, קצת אחרי קורס טיס. היה בחבר'ה של הצמרת. איך קובעים את זה? לפי הביצועים אתה יודע שהוא היה טוב. גרנו יחד בדירה שכורה. לפני שנתיים אני השתחררתי ונסעתי למזרח הרחוק. הוא שמע את הסיפורים שלי. אבל לא זה מה שגרם לו לנסוע".

בתקופה שלאחר השחרור יורם הסתובב בארץ, לא עשה שום דבר תכליתי. גר אצל ההורים, או אצל חברים. עבד קצת באילת כבאר־מן לשבוע־שבועיים. בפסק־זמן שבין שתי נסיעות למזרח־הרחוק, ידיד המשפחה: "אם מזר הייתי אומר לו 'יורם יש לי

יורם שפירא במדים, כסרן בחיל־אוויר. אהב לטוס, שנא את המסגרת. אהב את החיים.

סינוג ברמה לקנות בקר', היה מצטרף. צריך לצאת בארבע בבוקר? אין בעיה. תגיד לו שמחר יוצאים ביאכטה לקפריסין? הולך. זו היתה תקופה כזו. אחיו רע, בן 31, יצא לשבוע חופשה ויורם נשאר בייביסיטר לבנו. בחורף לקח רגילה ויצאנו לטיול ג'יפים, שלושה ימים במדבר יהודה".

חבר טייס: "הוא היה אחד שעוזר בלי חשבון, אם צריך. אחד כזה שיש לו אופנוע אבל הוא לא משתולל. לא פריק של אופנועים. לא מאלה שלקח על עצמו סיכונים יותר מדי. דווקא מאד יציב ושקול. לא מסתכן. כשאני מסתכל על החברים האחרים – הוא היה הדפתקן עם שכל. עשה הכל עם הראש. נפגשנו לפני נסיעתו. לא ידע להגיד לכמה זמן. לא רצה קריירה צבאית. לחצו עליו, זה נכון, תמיד לוחצים על הטובים. אבל כשמדברים אתך ציונות, סימן שאין להם דבר טוב להציע לך. אני מתלוצץ. עניין הצבא לא היה סגור אצלו. לא היה סגור שהוא לא חוזר לצבא. היה לו יחס של אהבה־שינאה. אהבה לטיסה ושינאה של המסגרת".

יורם שפירא נולד בשדה ורבורג ועבר עם משפחתו לצופית סמוך לכפר־סבא. בית ספר יסודי במושב ותיכון איזורי עמיאסף. לאחר שבגר, נהג להגיע למשק, לעבוד ולהינות מהעבודה במטעי ההדרים ובערוגות הפרחים, אבל לא ראה עצמו חקלאי.

מ., חבר: "יורם היה בקורס טיס יחד אתי. הוא היה מהקליקה המובילה. אני משוחרר כבר שנה וחצי, מייבא ומייצא ציוד לליטוש יהלומים. יורם סיפר שמתעתד לנסוע לטיול והצעתי לו להצטרף אלי לעסקים. ב־16 באפריל הלכנו למשרד הבריאות, מסרנו רשימת ארצות בהם נבקר וקיבלנו רשימת תרופות. הצטיידנו בכדורים והשתמשנו בהם כמו ילדים טובים. כאנשי עסקים, ישבנו במלונות חמישה־כוכבים. יורם חריג בנוף הזה. לא טיפוס של עניבות וחליפות. הכסף לא מדבר אליו. עושה ביזנס בשביל העניין. נתן חמשת־אלפים דולר לחבר בלי לעשות חשבון. היינו חודש ביחד. סרילנקה, פיליפינים, הונג־קונג, תאילנד. אני חזרתי לארץ. הוא נשאר בסינגפור, חיכה לוויזה להודו, להמשיך בעסקים, שהותו ארכה חודש, הוויזה התעכבה, יורם חזר לארץ. לאחר שהגיעו הוויזות, יצאנו להודו, ב־16 באוגוסט. לפי נסיון הנסיעה הראשונה, לקחנו כדורים גם לנסיעה השניה, אבל לא השתמשנו בהם.

"אחרי שבוע וחצי גמרנו את מה שהיה לנו לעשות בהודו. אני חזרתי לארץ ויורם עזב את המלון חמישה־כוכבים ועבר למנטליות של מטייל־לזמן־בלתי־מוגבל. נסע לקשמיר והמשיך לקטמנדו, שם פגש את ז.".

"היה בחבר'ה של הצמרת. איך קובעים את זה? לפי הביצועים אתה יודע שהוא היה טוב", אומר ידיד־טייס על יורם שפירא, שאחרי הצבא רצה לראות את העולם והטיול שלו הסתיים באסון. משפחות יפות אבלות: בני ביתו, הצנחנים, הטייסים.

יורם וז., שני טייסי קרב, קבעו להיפגש ולצאת לטיול לא־מתוכנן. הכל נקבע מהיום למחר. עוד לפני שנודעה סיבת מותו של בנה, אמרה רחל שפירא: "החבר'ה יוצאים לטיולים ואם הסכמתי להתראיין, זה משום שחייבים להסיק מסקנות מהמקרה של יורם ולהכין אותם טוב יותר. אני לא אגיד לחברים להפסיק לנסוע. הם לקחו אתם כינין נגד מלריה ונקטו אמצעי־זהירות לטיהור מים. אני ציידתי את יורם כמו שאמא יהודיה רגילה. החבר שלו כתב שהם מטהרים את המים. ליורם ולי היה הסכם: אני לא אמרתי לו 'תשמור על עצמך' ולא אמרתי לו 'תכתוב', אבל הוא שלח גלויות וטילפן מדי פעם. לפני חמישה שבועות טילפן מתאילנד ואמר לי שהם רוצים לנוח על אי, להשתזף בשמש. בכלל לא דאגתי. יורם נהנה מאד".

באי פוקט התחילו הצרות. קודם לכן, בצפון תאילנד ז. קדח מחום במשך שלוש יממות. אבל לפני שלושה שבועות הוא טילפן מאי התיירות פוקט, בתאילנד, והודיע למשפחת שפירא שיורם חולה. האם רחל: "ז. צלצל שלוש פעמים. בפעם הראשונה טילפן להודיע שיורם חולה, אבל שום דבר לא הדאיג. גם בטלפון שני, בשבת, לא נשמע בודאג. ביום רביעי ז. הודיע שיורם בבית חולים ושהם חוזרים הביתה".

ההורים טילפנו לחבר אישי, תת־אלוף עמוס ברעם, ביום הנספח הכלכלי של ישראל בסינגפור, וביקשו שיבדוק מה קורה. בביקורו הקודם של יורם במזרח הרחוק, הוא התארח אצל משפחת ברעם בסינגפור. מספר ברעם: "כמה שעות לפני שיורם נפטר הודיעו לי שהוא חולה. בבוקר טילפנתי לברר מה קורה והודיעו לי שהואנפטר. לא הספקתי לעשות כלום. קיבלתי את הבשורה הרעה וכל מה שנשאר זה להודיע למשפחה".

רחל שפירא, איזו אשה מקסימה. לפני מה. מגיע לארץ, מלווה את ארון בנה, חוזרת ושוננת באוזני החברים, להשגיח עליו, שלא יחוש חלילה רגשות אשם. "בטח עבר שבעה מדורי גיהנום", היא אומרת. וכשהחבר נכנס לבית, נבוך, מחבקים אותו החברים ומחייכים לעברו. נכנס גם עמוס ברעם, שחזר אתו. מיפגש מרגש. מתחבקים, מחייכים בעצב, טופחים על השכם לעידוד. האם מובילה את ז. לפינת החדר. יושבים אחד מול השני ומיישירים מבט. הוא שותק. האב, טיבי, מחזיק כוס ויסקי ומציע גם לחבר של בנה "אתה רוצה לשתות?" הקרח נשבר. החבר חוזר, עייף, נבוך, מסתכל על האם השכולה והיא מאיצה בו "ספר מה קרה". והוא מספר:

"הגענו ביום ראשון לאי פוקט. ביום שני ירד גשם ולא עשינו שום דבר. ביום רביעי היה ליורם 39 חום. לקחתי אותו לרופא. בדק ואמר שהוא לא מוצא כלום. סיפרתי שהיינו בבורמה ובנפאל וביקשתי שיבדוק אם אין ליורם מלריה או צהבת. עשה בדיקת דם ואמר שלא מוצא כלום, אבל בגלל החום המליץ על אישפוז. יורם נכנס לבית־חולים מודרני באי פוקט.

"ביום חמישי נמשך החום והמשיכו עם הכדורים. ביום ששי ושבת ירד החום ויורם אמר לי 'אם הכל יהיה בסדר, נעזוב מחר'. אני לא מסתובב כשיש לי צהבת. נחזור לארץ'. ביום ראשון לא היה לו חום ובאתי לקחת אותו, אבל הוא הרגיש חולשה. עשו לו עוד בדיקת דם וקבעו שכנראה יש לו צהבת. למחרת התלונן שבאצבע לו הבטן. הרופא אמר שהכבד תופח וזה סימפטום לצהבת. היה קשה לו לאכול ונתנו לו אינפוזיה. נשארתי ללון לידו. יום מרמימה, הרגיש יותר טוב, טיילנו בחצר. ביום שלישי הרופא אמר שמצב הכבד משתפר, אבל בלילה היתה הידרדרות פתאומית. נזקק לחמצן. ביום רביעי הכבד תפח שוב, פניתי לרופא אמריקני שעשה לו אולטרה־סאונד. שאל אם אני בעדי שיטפלו בכבד בבנגקוק, או בישראל".

אז התקשר ז. לראשונה למשפחת שפירא והודיע שיורם חולה צהבת. האם: "אמרת לי שבקרוב מאד תחזרו הביתה". החבר: "אמרתי מה שהרגשתי. אבל אחרי השיחה חזרתי לבית החולים ומצאתי שוב הידרדרות. יורם היה בהכרה, הספיק לפקוח עין. פעמים הבודן כי חייך. אחרי מספר דקות מת".

המחלה הקטלנית שממנה נפטר יורם שפירא נקראית "קדחת דאנגי". אין חיסון מפניה. מועברת על־ידי עקיצת יתוש ופוגעת בכליות ובכבד. ז. מספר על ישראלית שחלתה בקדחת דאנגי והיא ניצלה, כי איבחנו את המחלה ובשלב האחרון הספיקו להחליף את דמה. ליורם שפירא לא היה מזל. האבחנה נקבעה מאוחר מדי.

יצחק בן־חורין ■

בתצלומים, שני נשיאים ושגריר אחד. מויזס־משה שטרקמן עם נשיא הונדורס גואסו אסקונה. ועם הנשיא חיים הרצוג. צילום (עם הרצוג): יצחק אלהריר, [illegible]

אחד משלנו

מויזס שטרקמן, שגריר הונדורס בישראל. במשפחתו, בישיבה, כשהיה "כמעט עולה חדש" בקיבוץ – הכירו אותו בשם משה. מייצג מדינה, בה רק 90 משפחות יהודיות (וסגן־נשיא יהודי) ו־70 אלף ערבים ממוצא פלשתינאי. לפי פרסומים זרים, ממשלתו קונה אצלנו נשק וייעוץ בטחוני ומוכרת לנו קפה. איזון עדין.

לשכתו של שגריר הונדורס בישראל עטורה סמלים רשמיים. דגל הכוכבים הכחול, ותמונה גדולה של נשיא מולדתו, גואסו אסקונה. שום סימן מוחצן למוצאו של השגריר, למרות החשיבות שמייחסים לכך בארצו. בחודש הבא ימלאו שנתיים לפתיחת שגרירות הונדורס בתל־אביב, ו"המאזן הדו־צדדי בין שתי המדינות, מלמד על שביעות רצון הדדית – מסיפוק האינטרסים", אומר השגריר. בהונדורס ובתל־אביב אומרים יודעי־דבר כי בשגרירות ידעו לנווט את ריקמת היחסים על הצד הטוב ביותר. ולשגריר היהודי, מויזס (משה) שטרקמן, חלק נכבד בהצלחה.

השגריר שטרקמן, גא מאוד במוצאו היהודי וקובע קטגורית: "כדי להצליח בתפקיד, בישראל צריכים לכהן שגרירים המכירים 'מהבית' את המנטליות של העם היהודי. יחד עם זאת, להיות כאן, כשגריר יהודי, זו גאווה גדולה", הוא אומר.

למשה שטרקמן, תלמיד הישיבה היהודי מהונדורס, יש עבר ישראלי לא־מבוטל. הוא הגיע בפעם הראשונה לישראל לפני יותר מעשרים שנים. כ"מועמד לעולה חדש". למד עברית באוניברסיטת חיפה והתגורר בקיבוץ גן־שמואל. אחר־כך סיים תואר ראשון בעסקים בינלאומיים באוניברסיטה העברית בירושלים. בפרק הישראלי בחייו הכיר את אשתו יעל, לבורנטית רפואית בבית החולים "הדסה" עין־כרם. מאוחר יותר נולדו לזוג שני בנים: אריאל (9) ואיתן (3). "זה היה מוזר לבוא לישראל לפרק זמן ממושך. מעין חיפוש אחרי השורשים היהודיים. זו היתה בחירה שלי. החלטתי שעלי להכיר את המדינה היהודית מקרוב". הוא דור שני למהגרים יהודים מפולין, שהגיעו להונדורס בין שתי מלחמות העולם. אמו גיורת.

משה שטרקמן הוא צעיר הסגל הדיפלומאטי בישראל. ינוקא בן 35. כבר הספיק לעשות גם תואר אקדמי נוסף, מסטר בכלכלה וביחסים בינלאומיים. בארצו הוא נחשב מומחה לפיננסים ובעל עתיד במדיניות החוץ. הוא מילא מספר תפקידים בוושינגטון, כנספח כלכלי והנשיא לשעבר, רוברטו קורדובה, מינה אותו כיועץ אישי לעניינים כלכליים, תפקיד בו המשיך גם בתקופת כהונתו של הנשיא אסקונה.

שגריר לא מכופתר ומדבר חופשי־חופשי. צילם: שמואל רחמני

"ב־1985 החליטה הונדורס לפתוח שגרירויות במצרים ובישראל, כדי לגייס תמיכה פוליטית בינלאומית לבעיותיה במרכז אמריקה. זה היה אולי טבעי שיפנו אלי, כיהודי, לצאת לישראל ולהקים כאן את השגרירות. הונדורס תומכת בזכות ישראל להתקיים כמדינה, אבל הונדורס מבינה גם את הבעיה הפלשתינית ומכירה בה", קובע השגריר. "אנו רוצים ביחסים טובים עם ישראל ועם מדינות ערב. המצב העדין במרכז אמריקה מחייב מדיניות שקולה וזהירה".

ליחס האוהד לישראל סיבות פוליטיות עכשוויות, אבל מאז ומתמיד, גם ללא קשרים דיפלומאטיים קבועים, תמכה הונדורס בישראל בצורות שונות. ב־1948 הצביעה באו"ם בעד הקמת מדינת ישראל. עוד לפני־כן, ספינות מעפילים רבות שייטו לעבר ארץ־ישראל "תחת דגל הונדורס", כאשר המפורסמת בהן היתה "יציאת אירופה", "אקסודוס". דגל הונדורס, שהתנופף על התורן של המפורסמת באוניות המעפילים נמצא היום במוזיאון ההעפלה.

בלישכת השגריר בתל אביב אין זכר וסימן לאותם ימים. הפרדה מוחלטת. "היסטוריה זה פרק לא רשמי", אומר השגריר. הוא רואה חשיבות רבה בפעילות הכלכלית בין ישראל להונדורס, הוכחה לסיפוק האינטרסים ההדדיים. בנוסף לכך, נשיא הונדורס ביקר בישראל בחודש מאי וזכה כאן לקבלת פנים מרשימה.

זמן קצר לאחר כינון היחסים הדיפלומאטיים חנך שגריר ישראל בהונדורס שלמה כתן את הנציגות הישראלית. השגריר שטרקמן: "בהונדורס יש קהילה יהודית קטנה. 90 משפחות בלבד. אבל כולן במעמד חברתי וכלכלי גבוה. הנה, גם סגן הנשיא חיימי רוזנטל, יהודי. מצד שני, בהונדורס חיים כ־70 אלף פלשתינאים. רובם הגיעו לשם מבית לחם ומבית ג'אלה שבשטחים. אחד הקונסולים של הונדורס בישראל הוא נאסרי הנצל, מבית לחם. ראש עיריית בית ג'אלה מחזיק בדרכון הונדורני. למושבה הפלשתינית בהונדורס יש השפעה בחוגי הממשל, אבל מערכת היחסים בין היהודים והפלשתינים טובה. גם היותי שגריר יהודי בישראל אינה מעוררת מחלוקת על רקע הבעיות הפוליטיות שלכם, הישראלים עם הפלשתינאים".

ישראל מוכרת להונדורס נשק, שירותי אבטחה, יעוץ בטחוני ומוצרי תעשיה – בעיקר בתחום החקלאות. "טלרד" מוכרת מרכזיות טלפון משוכללות. ל"דגם מערכות" הסכם ידע עם האוניברסיטה בהונדורס לשיווק מערכות הנדסיות. אבל סה"כ היקף הייצוא האזרחי להונדורס מישראל מסתכם בכמיליון דולר. ישראל קונה בהונדורס קפה, באמצעות בורסת הקפה בלונדון. אם להאמין לפרסומים בעיתונות הזרה, הצלחה רבה יותר יש לישראל בתחומי הייצוא הבטחוני. ב־1976 רכשה הונדורס בישראל 16 מטוסי סופר־מיסטר שיצאו כאן מהשירות. על־פי פירסומים של המכון האסטרטגי בתל־אביב, ישראל מכרה להונדורס גם רובי גליל, עוזי, מטוסי ערבה, מטוסי וסטווינד, ספינות משמר חופים. השגריר מסרב לאשר או להכחיש. אבל יש לו נספח צבאי, במשרה מלאה. סגן־אלוף מורטה בוסטונה. הוא בעניינים.

הנשק לצבא ההונדורני מלווה גם בשיגור יועצים. מקצתם חברות פרטיות לאבטחה ולאימון כוחות נגד טרור. להונדורס גבול ארוך, 800 ק"מ, עם ניקאראגואה, והיא מצויה בחשש מתמיד מפני פלישת כוחות סנדיניסטים – פרו־סובייטיים. הונדורס היא למעשה מדינת־חסות אמריקנית היונקת וניזונה מסיוע כלכלי וצבאי אמריקאי. היועצים הישראלים עושים את העבודה השחורה, בשטח במקום האמריקנים, שאינם רוצים להראות לעתים פעילות ומעורבות עמוקה, כדי שלא לעורר את הסנדיניסטים.

השגריר מבהיר: "הונדורס רואה בממשלה הסנדיניסטית משטר טוטליטרי המאיים עליה. לניקאראגואה צבא של 100 אלף לוחמים, מצוייד היטב. לעומת צבאנו הקטן, של 20 אלף איש. זאת סיבה לדאגה. החשש הוא גם מפני הסיוע שנותנת ניקאראגואה לתנועות המהפכניות־מארכסיסטיות במרכז אמריקה והיא תומכת במחתרות האלה, הפועלות גם באל־סלוואדור. מסיבה זו, אין לנו ברירה אלא להיעזר באמריקנים". השגריר מסביר שארה"ב מקיימת תימרונים משותפים בגבול שבין הונדורס ניקאראגוואה, אך אינו מוכן לאשר או להכחיש שבחסות הזאת מקיימים האמריקנים תמיכה בקונטראס. ושבמלחמה הזאת הפכה הונדורס נתיב גישה להזרמת תיגבורת וציוד לקונטראס.

"הבטחון האמריקני והסכם ההגנה בין רייגן לאסקונה מסייע לשמירת יציבות הכלכלה בהונדורס", אומר שטרקמן. "הידוק הקשרים בין הונדורס וישראל בא לידי ביטוי בחילופי משלחות לימוד. שתי המדינות רואות עין בעין גם את האינטרס המשותף עם ארצות הברית". תזכורת: באפריל 1986 ביקר בהונדורס ראש הממשלה יצחק שמיר. לפניו ביקר שם שר הבטחון דאז, אריאל שרון. את הדלתות פתח לפניו לא אחר מאשר איש העסקים, נציג התעשיה האווירית באיזור, מרכוס כץ. עסק לא נכרת באותו ביקור וגם לא אחריו. אבל הוא חיזק את האינטרס המשותף.

לפני כחודש נחתם בגואטמאלה "הסכם שלום" בין מדינות אמריקה הלאטינית. במרכזו – ההחלטה לסיים את הלוחמה. להעניק יותר דמוקרטיזציה ב"מדינות הגרורניות" ולהפסיק את "ההתערבות המארכסיסטית". כשבוע שעבר יזם נשיא ניקאראגואה, דניאל אורטגה, הצעה חדשה להפסקת הלחימה בין הקונטראס לסנדיניסטים. בהונדורס עוקבים בדאגה אחר מאבקי השלום. בתל־אביב מעריכים שהאינטרס הישראלי בהונדורס יגבר אם יושג הסדר שלום, שכן יש פתיחות גדולה לעסקים כלכליים, המשטר לא החליט עדיין שלא להצטייד בציוד בטחוני ישראלי.

חנן עוזרן ■
(כתב הטלוויזיה הישראלית)

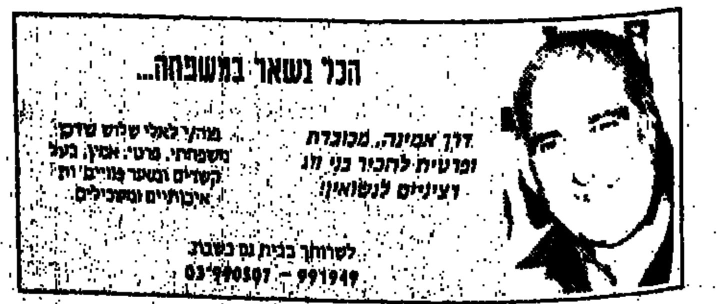

נינג'ה

שביתת הטלוויזיה הפכה במהירות את "הערוץ הרביעי" של "סגה", בבתים רבים, לערוץ הראשון, השני והשלישי. המלה האחרונה של משחקי טלוויזיה, בהחלט לא לילדים בלבד.

חמוש במשקפיים

כשאנשי משחקי־המחשב "סגה" בחרו בסיסמת־הפרסומת "הערוץ הרביעי", הם לא שיערו לעצמם שיגיע היום בו תקבל הסיסמה משמעות מיוחדת: בימי כתיבת שורות אלו, כשהטלוויזיה עדיין שותקת, הפכה "סגה" בבתים רבים בישראל לערוץ הראשון, השני והשלישי.

כתבנו כבר בעיתון זה על משחקי־האולמות של חברה זו. מדוע אנו חוזרים לנושא? משום שאותם המשחקים בהם ניתן להשתעשע במשך שעות ב"ארקיידס" הללו, הגיעו לסלון הבית – באותה איכות של תמונה. וזו הנקודה החשובה מכל.

משחקי־הטלוויזיה הביתיים החלו כשעשוע תמים שנלווה למחשבים. קנית מחשב אותו הועדת לשימוש בכתיבה או בניהול חשבונות העסק שלך – ובאותה הזדמנות יכולת לקבל גם את הדיסקט שסיפק שעשוע כלשהו. הרמה הגרפית היתה ירודה, בדרך־כלל: ההתחלה, אם עוד יש מישהו שזוכר, היתה נקודה נעה על מסך, שסיפקה לכל־היותר אפשרות למשחק דמוי פינג־פונג עלוב. במשך הזמן חל אמנם שיפור במשחקים שצורפו למחשבים האישיים – אך מכאן ועד לרמה הגראפית העילאית של מכונות־המשחק הגדולות, אלו שצריך לשלשל מטבע כדי להפעילן, המרחק היה גדול ורב.

עד שבשלב מסויים, לאחר תקופת ירידה בקרנם של משחקי־המחשב (כמה זמן אפשר להשתעשע ברמות ריבועית האמורה לייצג ארם, הבועטת בריבוע האמור לייצג כדורגל?) חל בחברות הגדולות פיצול מכוון: אנשי המחשבים המשיכו במאמציהם לייעל את המחשבים, ואנשי משחקי־המחשב נטשו לגמרי כל תחום אחר, והתרכזו במשחקים. המשחקים של "סגה" הם כנראה המרהיבים ביותר מסוגם: הציורים אולי אינם זהים לצילומי־טלוויזיה רגילים, אך אין הם רחוקים מרמה זו. ובמקרים מסויימים הם אף עולים על צילומי הטלוויזיה: מי רוצה מפלצת נוראית שתדמה למשהו הקיים במציאות?

הרמה הגרפית הגבוהה נתנה דחיפה אדירה לנושא. אם אתם בעניין הזה של מחשבים, המשפט הזה יגיד לכם הכל: בעוד שהמשחקים של פעם נתנו בזיכרון של 16k עד 32k, הרי שזכרון המשחק של "סגה" הוא בעוצמה של עד 2048k. עוצמת הזיכרון מאפשרת לא רק צג ויזואלי מרשים – אלא משחקים מורכבים ומסובכים, ההופכים מעניינים יותר ויותר ככל שהמשחק לומד את

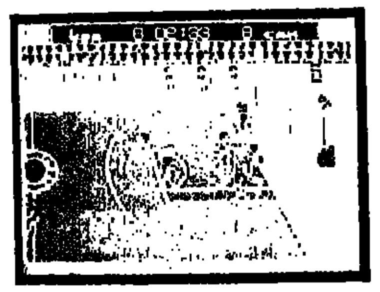
כדורגל

השליטה בהם. פירושו של דבר, כמו שאומרים האמריקנים, "זהו כבר משחק שונה לגמרי". אלא שהפעם אומרים את זה היפאנים, שם נמכרו בחצי־השנה הראשונה לתחילת ההפצה חצי מיליון יחידות־משחק, ושלושה מיליון משחקים.

משחקי־הטלוויזיה החדשים אינם עניין לצעירים בלבד: מבוגרים יהנו מהם לפחות באותה מידה, לפחות. כמה משחקים מתאימים אפילו למבוגרים יותר מאשר לצעירים. בין המשחקים – משחקי־ספורט למיניהם (כדורגל, כדורסל, כדור־בסיס וכו'), סימולציות של טיסות במטוסים ומסוקים, מירוצים, קרבות מסוגים שונים (איך אפשר בלי נינג'ה?) ומשחקי־ההרפתקאות והדימיון למיניהם – מלחמות חלל, מבוכי־אימה ומסעות־הרפתקאות, לידם יחווירו אפילו הרפתקאותיו של אינדיאנה ג'ונס. וההפתעה האמיתית – משחק־טלוויזיה המאפשר, באמצעות משקפיים

עם משקפיים ואקדח, לקראת התקפה תלת־מימדית

מיוחדים, ראיה תלת־מימדית של ההתרחשויות על המסך (ובאותם משחקים המותאמים למשקפיים אלה).

את משחקי־הטלוויזיה (הנמכרים בצורת כרטיסים או קלטות) של "סגה" מייבאת לארץ רשת "באג", הידועה גם כספקית ספרות־מחשב לעוסקים בנושא. בשלב זה ניתן להשיג בארץ כ־30 משחקים שונים. בקרוב יוקם מועדון "סגה" המתכנן תחרויות איזוריות בין האלופים המקומיים, עם פרס מיוחד למנצח הארצי,

צייד החלל

משהו בסגנון תחרות "אלוף הפאק־מאן של ארה"ב" שהוצגה אצלנו ממנו בטלוויזיה "הרגילה", כשזו עדיין פעלה...

משה רביב מ"באג" מבטיח לספק לשוק המקומי שניים־שלושה משחקים חדשים מדי חודש. הבעיה אינה המשחקים, כל משחק מספק די־והותר שעות של הנאה. הבעיה היא, איך למנוע מריבות בין ההורים לבנים על זמן־משחק...

אֲרִי רִימוֹן ■

שני טייסים, אחד מקצוען והשני חובב, מנסים כוחם בסימולטור־הטיסות המשוכלל של "אמיגה". עוברים במרכז תל־אביב את "גשר הזהב" של סאן־פרנסיסקו. מתרסקים, אבל לא נורא...

מתכוננים ליציאה לדרך: ש. (מימין) ומיכאל חורשים את המפות של איזור גשר שער הזהב בסאן פרנסיסקו. ומדובר במפות ניווט אמיתיות, כיאות לסימולטור שמכבד את עצמו.

מבט ממגדל הפיקוח: שני מטוסי הסילון מאיצים מנועים לקראת המראה. ש. במטוס האדום, ומיכאל מאחוריו, עוקף אותו וניגש לעמדת ההמראה. הידיים מפרפרות מעט על מוט ההיגוי.

ההרוגים חזרו לבסיס בשלום

ש. כתרגיל מעבר מתחת לגשר שער הזהב, בגובה של 100 רגל בלבד מעל פני המים, סנטימטרים מפרידים בינו לבין קורות הפלדה שמעליו. ש. מושך את מוט ההיגוי ונוסק מצידו השני של הגשר.

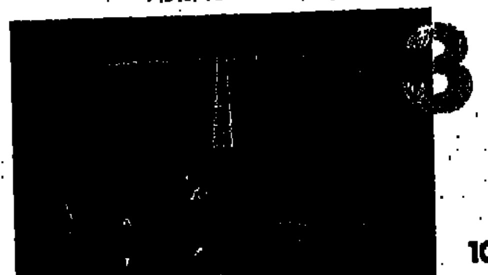

ש. נוחת בביטחה. ואז, טעות גורלית. מיכאל מנמיך מהר מדי, מאבד את השליטה על ההגאים ו...בום! מטוס מתרסק על המסלול. מיכאל מזועזע, אך בריא ושלם. יש יתרון מסויים לטיסה בפלייט סימולטור...

משב אויר קריר מקדם את פניהם של שני הטייסים. הם מגיעים אל מסלול ההמראה 279 בשדה התעופה אוקלנד, מדרום מזרח לסאן פרנסיסקו. המכונאים כבר סיימו להכין את שני מטוסי המנהלים הסילוניים מדגם Lear Jet 25G ואלה ממתינים על מסלול ההמראה. ש.ה., טייס אל־על במקצועו, מפגין מיקצועיות רבה. מיכאל ב., חובב טיס, מתרגש מעט יותר. הפעם זו תהיה טיסת הסולו הראשון שלו, וש. יעקב אחריו מהמטוס השכן.

על כוס קפה מהביל פורסים השניים את מפות הטיס ומאתרים את הנתיב הדרוש כדי להגיע אל יעדם: גשר "שער הזהב" מצפון לסאן־פרנסיסקו. הטיסה תהיה קשה ומסובכת, היא תיערך בגובה נמוך בסביבה רוחשת פעילות אווירית. מה שאינו מעודד את רוחו של מיכאל. כמה דקות מאוחר יותר הם כבר ממוקמים מול המכשירים, ש. מתניע את מטוסו הכחול המבהיק, ומיכאל עושה זאת במטוסו האדום הלוהט. ממגדל הפיקוח נראים שני המטוסים כשהם מאיצים לאורך המסלול במרחק קצר זה מזה.

אלא שמיכאל לא היה מעודו בארצות הברית, וש. מכיר את סאן־פרנסיסקו כתייר בלבד. טיסת המבחן המסוכנת מתרחשת על קרקע בטוחה, במרכז תל־אביב, וקפיצת הדרך של השניים התגשמה בזכות מחשב אישי מסוג אמיגה, ותוכנת מדמה טיסה – "פלייט סימולטור" בז'רגון המקובל. ש., טייס ומומחה מחשבים, אומר: "במשחק פלייט סימולטור רגיל משתתף מטוס אחד ובו טייס אחד. אבל כאן מדובר במשחק דו־צדדי, בו רואה כל משתתף את מטוסו ואת המטוס של בן זוגו כפי שהוא נראה מבעד לתא הטייס."

הדמיון לתנאי־אמת – גדול, כפי שניתן להיווכח מהתצלומים המצורפים. אלא שכאן, אם מסתיימת הטיסה באסון – לא נורא...

טל שחף ■

הפחת/י ממשקל גופך ללא כל מאמץ... ללא תרגילים מפרכים... מבלי שתאלץ/י להתנזר מהמאכלים החביבים עליך.

הפחת/י מהיקף מותניך 3–10 ס"מ תוך 30 יום ללא מאמץ וללא דיאטה עם

צמיחה דינאמית

בואו נהדוף את עודף המשקל

שיטת הצמיחה הדינאמית מבטיחה ומקיימת!

כתפיים נראות רחבות יותר... כאשר הינך מקטין את היקף מותניך!

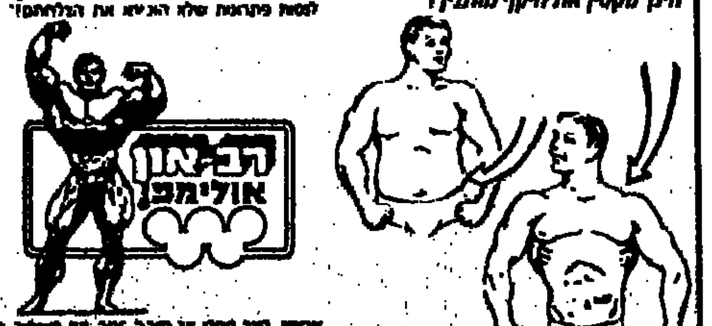

גם הרזיה וגם סילוק השומנים!

הבט על עצמך בראי ברגע זה ממש

משימה שלם ההצלחה שלך!

שלח היום!

מבצע! 24 ש"ח בלבד לקוראי גבר לענין

רודיאו

סוסי־פרא במערב הפרוע הישראלי

המערב הפרוע הגיע לישראל. דובי סלמן, 31, מאלף סוסים שלמד את המקצוע בארה"ב, פתח חוות־סוסים יוצאת דופן בנוף שלנו. הוא מתרכז בסגנון המערבי, Western. רכיבה על סוס־פרא, זריקת לאסו, רכיבה ללא אוכף ושאר מקצועות הרודיאו, הם חלק בלתי נפרד מחייו המיוחדים של דובי. הוא גם נראה ומדבר קאובוי לכל דבר. "את התורה למדתי ממי שהיה אלוף ארה"ב, אתו הסתובבתי וספגתי את האווירה. שנתיים חיינו כמו בוקרים", הוא מספר.

משהתאהב ברכיבה בסגנון המערבי, החליט להחדיר את הספורט הזה לישראל ומסביר את מהותו: "נדרשת שליטה מלאה בסוס וקומוניקציה מלאה עמו. כי שעה שאתה רוכב עליו, עליך לבצע גם פעולות נוספות כגון זריקת לאסו ופתיחת שערים. הכל הולך כאן מהר, יש 'פול־אקשן' עם ניחוח של סכנה. החבר'ה באמריקה הולכים עד הסוף". הרודיאו כולל מיגוון תחרויות, בסדר הבא: רכיבה על פרים, שמונה שניות בסגנון היפה ביותר, רכיבה ללא אוכף, רכיבה על סוס־פרא עם אוכף ורכיבה בין מכשולים. ועכשיו – בבת־שלמה. הוא מקווה להפיץ משם את תורתו וכבר מעביר קורסים לחברי מושבים וקיבוצים ולעירוניים מעטים. מעבר ללימוד של סגנון רכיבה רוצה סלמן לפתח את כל ההווי המיוחד של הבוקרים ואת האווירה הרומנטית הקשורה במערב הפרוע. אם הכל ילך כשורה, יהיו לנו בוקרים כמו בסרטים.

אמיר גילת

לוכדים פרות בלאסו, במערב הפרוע שבבת־שלמה. צילם: רני נגל

אם מתחשק לך להתגלח בצלילה

חלק

עכשיו גם בישראל: מכונת־גילוח חשמלית הפועלת גם בתוך קצף

עכשיו היא עלתה לארץ, מכונת הגילוח wet־dry של "נשיונאל". בעוד שמכונת־גילוח חשמלית רגילה מופעלת על לחי יבשה – הרי שהwet־dry של "נשיונאל" עובדת יופי גם על לחי רטובה – ואפילו על לחי מכוסה בקצף־גילוח. אפשר אפילו לצלול עם המכשיר אל מתחת למים, אם זה נראה המקום האידיאלי להתגלח, משום־מה...

המכונה מופעלת על סוללות, ומצוידת גם בקוצץ מיוחד לתיקוני תספורת ויישור פאות. יש גם גירסה תואמת לנשים, lady wet־dry shaver, לגילוח זיפי השיער ברגליים או בבית השחי (למשל...), במהלך הרחצה באמבט.

מחיר מומלץ לצרכן – 97 שקלים. יבואנים – "זילצינסקי", טל. 04־524294/5

אבי גולני

פלישה

מי יקנה את בית לנין?

שווייץ הבורגנית, בה שולט הכסף, הבנקים, התעשיה והצבא המאורגן, היא ארץ דמוקרטית במלוא מובן המלה, ובה החופש והעצמאות עומדים בראש סולם העדיפויות. אל הסובייטים מתייחסים כאן תמיד בחשד והפחד מפלישה סובייטית מקנן בכל נפש שווייצית מצויה. על תעמולת הפתיחות של מיכאל גורבאצ'וב מתייחסים כאן בספקנות מרובה.

ובכל זאת, בקע ראשון התגלה בימים אלה: עיר הקיט הידועה לוקארנו, באיזור השווייצי הדובר איטלקית, חתמה על ברית תאומים עם עיר הקיט הרוסית־גרוזית גארגה, שעל חוף הים השחור. השווייצים מטבעם מסתייגים מכריתת ברית ערים, ומעולם לא הסכימו לכרות עם עיר בישראל. אך הסובייטים מנסים לחדור לשווייץ בכל דרך אפשרית ולדוגמה, השגרירות הסובייטית מנסה זה שנים ללא הצלחה, לקנות את הבית בו התגורר לנין, כאשר תכנן את מהפיכת אוקטובר בגלות. הבית, הנמצא באיזור מגורים בז'נווה, עומד עתה שוב למכירה והרוסים מציעים מחיר העולה בהרבה על המחיר בשוק. בעל הבית קיבל הצעה מהמשטרה, שבשום פנים ואופן אל לו למכור לרוסים את הבית. באופן רשמי, הרוסים טוענים שהם מבקשים להקים שם מוזיאון על שם לנין, אך השווייצים חוששים שהבית יהפוך לקן תעמולה וריגול.

במוסדות האו"ם בז'נווה עובדים 1500 סובייטים, כמעט כפליים ממספר האמריקנים. ברחובות ז'נווה שומעים יותר ויותר רוסית. לכל ועידה, קונגרס, או תערוכה, המתקיימים בעיר, מגיעות משלחות רוסיות מנופחות.

שרי רובר
ז'נווה

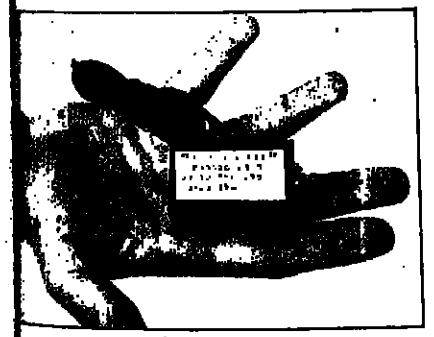

קטן, מזמזם ומציל מעונשים

מזמזם

שכחת לחגור את חגורת הרכב? "חגורית" יזכיר לך

ועכשיו, חגורות־הבטיחות הן חובה גם בתוך תחומי העיר. עכשיו, עבר "חודש האהדה": נתפסת נוהג ללא חגורה – אכלת אותה.

אלא אם יש לך "חגורית". מיתקן קטן, נחמד – ואינו מאפשר לך לשכוח ששכחת לחגור את החגורה. המיתקן, נוח וקל להרכבה, מורכב על תפס־הנעילה של חגורת הבטיחות, כשיחידה משנית קטנה מורכבת על האבזם־הנייד. שניהם אינם משפיעים על קלות ונוחות חגירת החגורה. התנעת את רכבך מבלי שנחגרת – מיד תשמע זמזום. חגרת כהלכה – הזמזום נפסק, סע לשלום.

מחירה של ה"חגורית" – 39 שקל, מחיר סביר ביותר יחסית לקנסות המצפים לנוהגים הלא־חגורים. להשיג בחנויות לאביזרי וחשמלאי רכב. מפיצים – ר.ג. מערכות, טל. 03־292151, 03־800568.

ארי רימון

פנטקס sf1

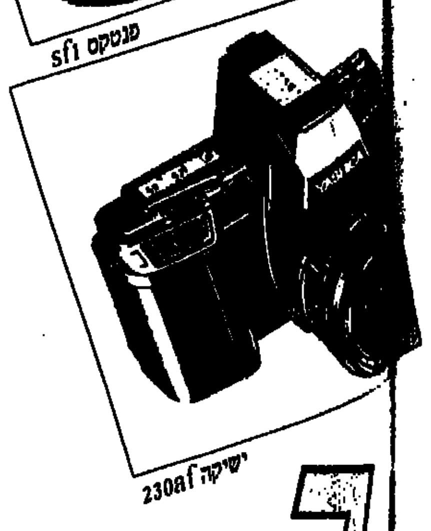

ישיקה 230af

קליק

דור חדש של אוטו־פוקוס

אחרות מבין חברות הצילום הגדולות בעולם הוציאו לאחרונה דגמים חדשים ומשופרים של מצלמות אוטו־פוקוס (AF) חד־עצמיות.

"ישיקה" הציגה את AF-230, מצלמת אוטו־פוקוס חד־עצמית 35 מ"מ, עם שלושה מצבי חשיפה אוטומטית (פרוגרם), מערכת TTL לחשיפת פלאש אוטומטית ומנוע פנימי. על ראש המצלמה מורכב פלאש אוטומטי CS-110AF, קומפקטי בגודלו, בעל מחזור מילוי של 2.5 שניות, הניתן לפירוק בכל עת. למרות גודלו המוגבל, מספק הפלאש מספיק אור למילוי חללים חשוכים, שיוצרים קונטרסט בלתי רצוי בתמונה. הוא שואב את כוחו מסוללת ליתיום כודרת, המספקת אנרגיה לכל המצלמה. כמו כן מאפשרת המצלמה לקבוע את הצרות באופן ידני, על ידי סיבוב בליטה קטנה בקדמת המצלמה. טווח החשיפה נע בין 1/2000 ל־16 שניות במצב אוטומט ו־B במצב ידני. המחיר אינו שווה לכל כיס: גוף המצלמה, כולל הפלאש, עולה בארה"ב 550 דולר, עדשת 50 מ"מ F/1.8 עולה 110 דולר וזום 28-85 F/3.5-4.5 עולה 360 דולר.

"קנון", הוציאה זוג מצלמות אוטו־פוקוס חד־עצמיות מתקדמות ומשוכללות, דגם EOS 650 לחובבים רציניים ודגם שני EOS 620 לצלמים מקצועיים. החידוש העיקרי הוא, שמערכת האוטו־פוקוס ממוקמת בעדשה ולא בגוף המצלמה, כמקובל. לשם כך הוציאה "קנון" במקביל, מערכת עדשות EF עם מנוע פנימי, המאפשרות עיקוב ומיקוד מהיר של עצמים בתנועה. גולת הכותרת של עדשות ה־EF היא עדשת 50 מ"מ F/1.0, המהירה מסוגה בעולם, ועדשה 300 מ"מ F/2.8. מלבד מצבי הפרוגרם מאפשרת המצלמה צילום חופשי ויצירתי במצב ידני לגמרי. טווח החשיפה של הדגם 620 נע בין 1/4000 לבין 30 שניות. החשיפה המהירה של 650 הוא 1/2000.

המנוע "בילט אין" מגיע עד 3 תמונות בשניה, טעינת פילם אוטמטית וקידוד סרטי DX. מלבד מערכת העדשות פיתחה "קנון" למצלמות EOS זוג פלאשים, 300 EZ ו־420 EZ, המכונים בפי החברה "פלאשים יורים בצרורות" (Rapid Fire Flash), מתאימים למערכת TTL הבנויה במצלמות.

"פנטקס" הציגה המצלמה SF1, אוטו־פוקוס, הכוללת בתוכה פלאש TTL ופוקוס במהירות של 0.3 שניה בחושך מלא. הפוקוס מושג על ידי זוג עיניים אלקטרוניות, הנשלחות בפיקות מחשב מיקרוסקופי 16K וממקדות את הדימוי. החברה שמה את הדגש בפיתוח המצלמה על נוחות בצילום בתנאי חושך. מלבד הפלאש הבא כחלק אינטגרלי מהמצלמה, ישנו "סנדל" המאפשר חיבור פלאש נוסף למצלמה. חלק מהדגמים הללו כבר הגיע לארץ.

עמיר חדד

פשע

בת שנתיים – עדה יחידה לרצח

שיחות פסיכולוג עם בתו בת חמש של רופא שוודי הנאשם בגילוי עריות עימה, עשויה להסגיר את האב גם כחשוד ברצח שתי נשים. משטרת שוודיה תסתמך על עדות הקטינה, שבהיותה בת שנתיים ראתה את אביה, רופא ומנתח, רוצח ומבתר בחורה באיזמל. גופתה של שוודית בת 27 נמצאה מבותרת בשנת 1984 והרצח נותר בתעלומה. המשטרה חשדה כבר אז ברופא כאחראי לרצח הברוטאלי, אך התקשתה להביא כנגדו ראיות מרשיעות והוא שוחרר מחמת הספק. החוקרים טענו בשעתו, כי ביתור הגופה בוצע בידי אדם המתמצא היטב באנטומיה – רופא או שוחט. שנה לאחר הרצח, נעצר שוב הרופא, כחשוד ברצח אשתו הצעירה – שבאופן רשמי נחשב מותה כהתאבדות. גם בפעם השניה התקשתה משטרת שוודיה להרשיע את הרופא – והוא שוחרר. מקץ שלוש שנים לאחר הרצח השני, נעצר הרופא כחשוד בניצול מיני של בתו בת החמש. הילדה נשלחה לטיפול פסיכולוגי ובשיחות עם הפסיכולוג תארה לפרטים את המעשים העשויים להרשיע את אביה, יחד עם עבודתו למחלקה הפתולוגית בבית החולים השוודי.

אסתר ארלשטון
קופנהגן

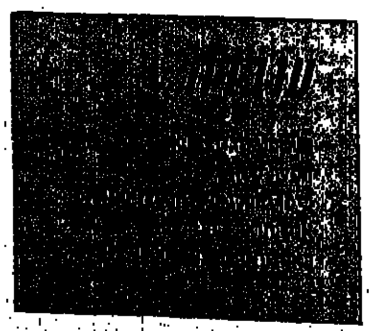

חן המקום

■ עין מודע ■ מעיין ונחל בעמק בית שאן. המעיין נובע לרגלי הגלבוע, בדרום לטירה, מאחורי קיבוץ רשפים. השם הערבי של המעיין הוא איל מודע. אשתורי הפרחי, אשר התגורר בבית שאן במאה ה־14, אומר שהמקום לפעיין נקבר של העיר מודיעין, אשר שם נשמה אמו של אלכסנדר. מעיין עין מודע הוא בעל ספיקה קבועה של כ־600 מ"ק מים לשעה בקיץ וכ־1,000 מ"ק בחורף. הספיקה איתנה ושופעת ואין צורך לשאוב את המים. בנחל קלט מרדים מעבר הקיבוץ הכין הקיבוץ לישראל, בשיתוף עם אפיק מים, מאגר גדול המיועד מצפי המעיין ומכיל כ־3.5 מיליון מ"ק מים לשתיה ולהשקיה לישובי הסביבה.

כתב וצילם: ספקי

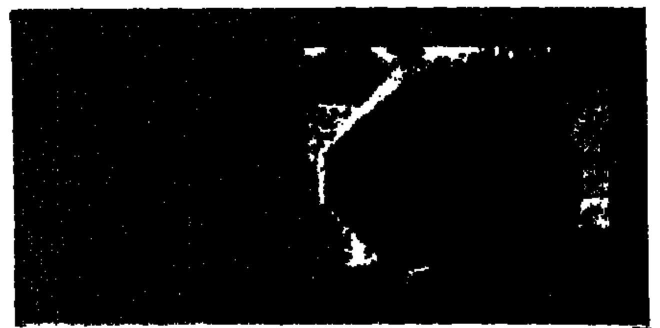

וידאו

משהו חסר בקטלוג האימפריה

אומרים לי שיחסית לקטלוגים של חברות אחרות המשאילות סרטי וידאו, קטלוג "אימפריה של קולנוע" בכיר בהחלט ואפילו טוב יותר. מחירו, 10 ש"ח, גם הוא אינו גבוה. ובכל זאת, כמה מספר כנרים ובקשי אני, כמה הצעות, כדי שלאימפריה לא ייצא שם רע. רבותי, כשאדם עושה מנוי גאבבו, 888 ש"ח כבין והקילין, אתם מקבצים דווקא בעשרה שקלים? ניתנים לו מתנה מיקרוגל או מערכת סטריאו וגונבים כבנו גולדה בשביל קטלוג לא יפה. אשר לקטלוג עצמו: אכנם מציין בראש כל עמוד אם אלה סרטי דרמה, קומדיה, מתח וכיו"ב. אבל איך יידע הלקוח קצת־יותר במה שמופיע בתצלום ועיר נאכנם בצבע של כל סרט בחלקם ניתן לקרוא את שמות השחקנים רק בזכוכית מגדלת. באחרים יש פחות ממינימום פרטים ו"הרפתקאות במכסיקו", לא שם בשתי שפות, לא שחקנים – כלום. נתקלים אצלכם, רבותי האימפורטורים בסרטים צרפתיים שרק כשמתחיל הסרט תופסים שהוא עם סינכרוניזציה באנגלית. רק בחלק מסרטי הילדים כתוב "דובר עברית" וזה יופי, אבל מה היתר, ועם הסרטים למבוגרים זה מה שיש לי לומר לכם, בשלב ראשון.

תהלה עופר

פיצוץ של מקום

לוקוס משוחרר לא יוחזר

שרגא ("צ'ופי") רוזנצוויג מ"דולפינ'ים", המסעדה היהודית הראשונה – וכיום היחידה – במזרח ירושלים, כבר לא זוכר כמה פעמים ניסו לפוצץ לו את העסק. עכשיו הוא פותח את המקבילה התל־אבימית של המסעדה.

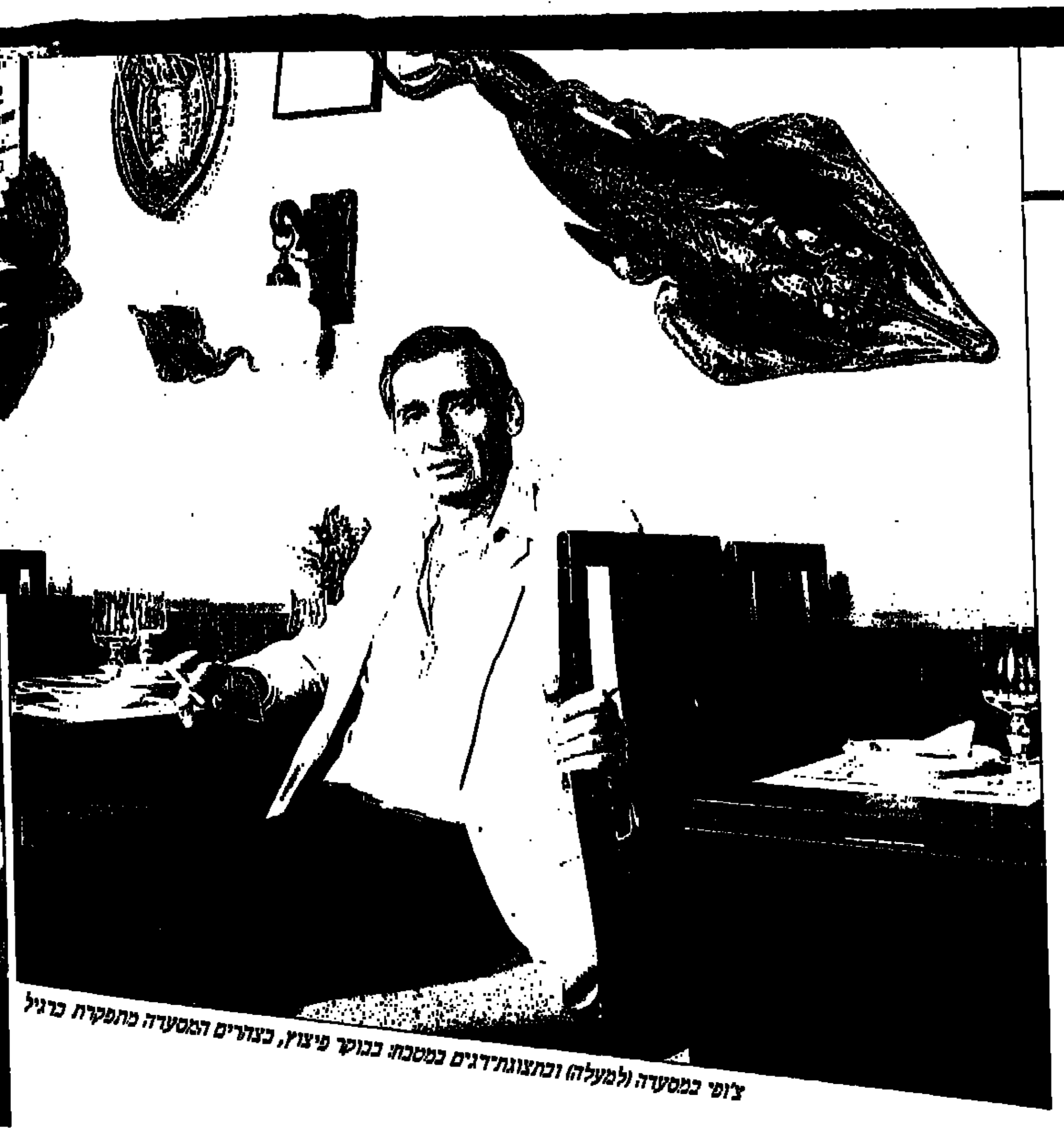

צ'ופי במסעדה (למעלה) ובתצוגת־דגים במטבח: בבוקר פיצוץ, בצהרים המסעדה מתפקדת כרגיל

פעם, בתקופת המנדאט, היה בירושלים בית קפה שקראו לו "על כוס תה". היתה שם שוטפת כלים אחת, בת העדה המוגרבית, שקראו לה שרה. היה שם מלצר, ייקה פרנט, עם נימוסים של "בית טוב". קראו לו ארון רוזנצוייג. שוטפת הכלים המוגרבית ידעה עברית וערבית על בורייה. הייקה, רווק שהתגורר עם הוריו בשכונת רחביה, דיבר גרמנית טובה ועברית מגומגמת במקצת. יום אחד מגלים אנשי הקפה שבין ה"ספרדיה" הצעירה והתוססת לבין יוצא־גרמניה המכופתר והעצור מתנהל רומן לוהט. זו היתה סנסציה לא־קטנה באותם ימים, הלשונות הרעות עשו שעות נוספות. הופרחו כל מיני הערכות קיצוניות לגבי עתיד היחסים בין הנערה הספרדיה והייקה המבוגר ממנה, ההערכה היתה שיעופו מכות־רצח. אבל לתמהון הכל התנהלו העניינים על מי־מנוחות. הצעירה בת העדה המוגרבית למדה חיש קל לדבר גרמנית, ויום בהיר אחד הודיעו השניים על נישואיהם. וכך הפכה הנערה שרה, בתו של הסנדלר המוגרבי משכונת מאה שערים, לגברת רוזנצוייג.

הדולפין יורד לתל־אביב

ארון רוזנצוייג הלך לפני שנים לעולמו. גברת רוזנצוייג, אשה בת 72, נוהגת במכוניתה ברחובות ירושלים, מסיעה יהודים קשי הליכה להתפלל ליד הכותל, עוצרת בבית חולים זה ואחר לעשיית מצווה, פוקחת עין על הנעשה בבית הכנסת המשפחתי הנתמך על ידה, עוזרת לאחר מבניה בעיסקו. הבן הבכור הוא בני, "בני דגים" הידוע. הבן הצעיר יותר, שרגא, הוא בעליה של המסעדה "דולפינ'ים" בירושלים המזרחית. מסעדה יהודית ראשונה ויחידה בעיר המזרחית. היו עוד. נסגרו. רק "דולפין" שרדה. למרות שרשרת ההתנכלויות והפיגועים שספגה. ניסו לעקור שם את ה"מאחז היהודי" הזה ברימונים ובבקבוקי־תבערה. פעם ועוד פעם. היו נפגעים. היו דליקות. היה הרס. אבל כמו עוף החול האגדי – "דולפין" קמה מעפרה והמשיכה להתקיים. ובמהירות מופלאה. תוך יום. לפעמים תוך שעות. והיא קיימת ופעילה עד היום. ושרגא שם, עם הצוות הערבי הנאמן שלו. לא עולה בדעתו לסגת. וכששואלים אותו לפשר היצמדותו לעיר המזרחית, שכל העסקים בה הם ערביים, הוא משיב: "אני ירושלמי מבטן ומלידה. ולגבי דידי אין עיר מזרחית ועיר מערבית. ירושלים היא אחת".

אז מה פתאום נזכרנו בשרגא רוזנצוייג? פתאום גילינו בתל־אביב, ברחוב יורדי הסירה, מול פתח הנמל, מסעדת דגים חדשה והשלט שבפתחה אומר: דולפינ'ים. ומי עומד בפתח, סיגריה דולקת בין אצבעותיו ומבטיו המהורהרים שלוחים לעבר הים? שרגא רוזנצוייג. בכבודו ובעצמו. אנחנו שואלים את הגבר הצנום והקפיצי הזה מה קרה, האם החליט לוותר על העיר המזרחית בירושלים לטובת אזור הבילוי והזוללה של תל־אביב. והוא אומר לנו, מה פתאום! שאני אוותר על ירושלים? אז מה בכל זאת? אנחנו שואלים אותו. פשוט מאוד, הוא מחייך, יש לנו הרבה קליינטים מתל־אביב. לא תמיד נוח להם לעלות אלינו לירושלים. שאלו למה שלא נקים להם דולפינ'ים בתל־אביב? אז הקמנו. עם אותו התפריט. עם אותה האיכות. השותף שלי מנהל כאן את העסק ואני יורד מירושלים כמה פעמים בשבוע לראות מה העניינים, לעזור.

ממחנה־יהודה לעיר המזרחית

איך הגיעו בני ושרגא, ירושלמים מבטן ולידה, דווקא לעסקי דגים? פשוט מאוד – האמא. אחרי שהתחתנה עם רוזנצוייג, החליטה שמלצרות ועבודת־לילה הם לא בדיוק מתכון לחיי משפחה טובים. אז מה עושים? אוספים את כל החסכונות, לוקחים הלוואות, הולכים לשוק מחנה־יהודה, קונים את חנות הדגים של בראוני. שוטפת הכלים המוגרבית והמלצר הייקה לא מבינים הרבה בדגים. אז בחוזה המכירה מכניסים סעיף שהמוכר, בראוני, יישאר בחנות שלושה חודשים ללמד את הרוכשים הלכות מכירת דגים. וכך היה. זה היה מזמן. לפני עשרות שנים. בתקופת המנדאט. את הדגים היו מביאים ממצרים ותורכיה, בארגזי עץ, כשקרח כתוש היה מפריד בין שכבות הדגים. קרונות קרור עוד לא היו אז. פעם, לפעמים פעמיים בשבוע, היתה שרה רוזנצוייג יורדת ליפו לקבל את משלוח הדגים שהגיע ברכבת מפורט־סעיד. היו מוסיפים קרח כתוש, מעמיסים על משאית ועולים עם הסחורה לשוק מחנה־יהודה בירושלים. הבנים של הרוזנצוויגים – בני ושרגא – גדלו, איפוא, על דגים. מדלפקי הממכר עברו אל המסעדנות.

"עד גיל 14 התחנכתי בצלם של הסבא והסבתא הייקים", מספר לנו שרגא. "את הבר־מצווה ערכו לי בבית־הכנסת ברחביה. אחרי שסבי ושסבתי האשכנזים נפטרו, עברתי לחלק הספרדי של המשפחה, אל הסבא של אמי, שעד יומו האחרון עבד בסנדלריה שלו במאה־שערים. ינקתי משני הצדדים את הטוב שבהם וזה העשיר את נפשי". את שרותו הצבאי עשה שרגא בצנחנים וכששוחרר חזר לעיסקי הדגים. שלושה חודשים לאחר תום מלחמת ששת הימים ושיחרורה של ירושלים הוא שוכר את החנות במזרח העיר ופותח בה את המסעדה היהודית הראשונה בחלק זה של העיר. מסעדת הדגים ההדורה רוכשת לעצמה עד מהרה מעמד בכיר במסעדות ירושלים. ב־68' היא סופגת את ההתנכלות הראשונה: רימון מושלך לתוכה ממכונית חולפת. מההתפוצצות נהרג ספק פיתות ערבי. את הנזקים שספגה חזית המסעדה מתקנים בו־ביום. בערב, המסעדה חוזרת לתפקד ונתמלאת עד אפס מקום בקהל שבא להזדהות עם הבעלים המחליטים להמשיך ולא להירתע.

דגים ופיגועים

המסעדה היהודית המשגשגת במזרח העיר – שמרבית לקוחותיה הם יהודים ותיירים, אך גם ערבים בעלי יכולת מירושלים והגדה – ממשיכה לשמש יעד למבצעי הפיגועים. עד תחילת 1971 היא סופגת עוד חמישה פיגועים, מרביתם בבקבוקי תבערה, שאינם גורמים נזק מיוחד. באחד הפיגועים האלה ניכווה שרגא קל בידו כאשר הוא תופש בבקבוק תבערה ומטילו חזרה לרחוב. המשטרה מציבה בפתח המסעדה שמירה קבועה. בין 71' ל־79' "זוכה" המסעדה לככר פיגועים. באחד מלילות שבת מתפוצץ במסעדה ההומה מטען של שניים־וחצי קילו. התוצאה: 34 פצועים, יהודים, ערבים ותיירים, ונגרם נזק כבד למבנה ולחנויות סמוכות. למחרת בבוקר מתייצבים בפתח המסעדה הפגועה כמאה לקוחות ומציעים עזרתם בשיקום המסעדה. בעזרתם מצליח צוות הפועלים ובעלי־המלאכה שהזעיק שרגא לפנות את ההרס ולערוך תיקונים זמניים. המטבח, שלא נפגע, המשיך לתפקד ולהכין אוכל. לקראת הצהריים עורכים את השולחנות ופותחים את הדלתות. בחדשות של אחת בצהריים מודיע קול־ישראל כי המסעדה הפגועה מתפקדת. בהפגנה של הזדהות צובא קהל של מאות על פתח המסעדה. ביניהם ראש העיר טדי קולק. עשרות רבות של אנשים ממתינים בחוץ בסבלנות עד שיתפנה להם מקום בפנים. לשאלות המופנות אליו על ידי התקשורת משיב שרגא כי העסקים כרגיל, וכי אין לו כוונה להעביר את מסעדתו למיקום "בטוח" יותר. מס־רכוש מפצה את בעליו של דולפינ'ים על הנזקים, כחוק. "אבל את השכנים הערבים שלי, שגם עסקיהם נפגעו מהפיצוץ, אף אחד לא מפצה", אומר שרגא, "אז באתי אליהם ואמרתי, יאללה תתחילו לתקן, אני אשלם את ההוצאות".

בתחילת 1980 מושלך אל פתח המסעדה בקבוק־תבערה. את האש שפורצת מצליחים לכבות. בשנה לאחר מכן מושלך לתוך המסעדה רימון־יד ומתגלגל אל בין רגלי הסועדים. למרבית המזל הוא אינו מתפוצץ, וכך נמנע אסון כבד.

ימי רמאללה הרחוקים

מאז שקט בדולפינ'ים. העסקים משגשגים. בין הלקוחות אתה מזהה ערבים ירושלמים ונכבדים מהגדה. הטבח הראשי הוא עדיין אבו־זאכי, תושב אבו־טור, לשעבר טבח בארמון־הנציב והחל מ־1967 – במטבח של דולפינ'ים. המלצרים ושאר העובדים אף הם ערבים מירושלים והאזור, רובם מלווים את המסעדה היהודית בשנותיה הראשונות. העובד החדש ביותר הוא מלצר שהחל כאן את עבודתו לפני עשר שנים. שרגא אומר שהוא חלק מירושלים המזרחית, ושום דבר לא יזיז אותו מכאן. יחסיו עם השכנים, הוא אומר, נפלאים. אין שום בעיות. והוא מאלה המאמינים מאוד ביחסי שכנים. לאמונה זו יש לו חיזוקים בהיסטוריה המשפחתית: לסבו מהצד הספרדי היתה בשנות העשרים סנדלריה ברמאללה. כל ימות השבוע היה שוהה שם, ובסופי שבוע חוזר הביתה, לעיר העתיקה, שם נולדה אמו של שרגא. בחופשים, בעיקר בחופשת הקיץ, היתה כל המשפחה עוקרת מהעיר העתיקה לרמאללה, לדירת מגוריו של האב. פרעות 1929 תפשו את כל המשפחה, ובתוכה הילדה שרה, מי שעתידה להיות אמו של שרגא, ברמאללה. הם הסתגרו בבית־מגוריהם שבלב העיירה הערבית והשכנים הגנו עליהם בפני כל מי שניסה לפרוץ ולהתנכל להם. שבועיים ישבה שם המשפחה היהודית מסוגרת בביתה כשהשכנים הערבים מגוננים עליה ומספקים לה את מזונה. עד שניתן היה לצאת החוצה ולחזור לירושלים.

כמעט ששים שנה חלפו מאז. הנכדים של הסנדלר היהודי מרמאללה עוסקים בדגים בירושלים. מעטים מאוד זוכרים שהיה קיים פעם בית־קפה שנקרא "על כוס תה". אבל מי לא שמע על דולפינ'ים, המסעדה היהודית הראשונה וכיום היחידה בעיר המזרחית?

מנחם תלמי ■

هكذا من الأصل

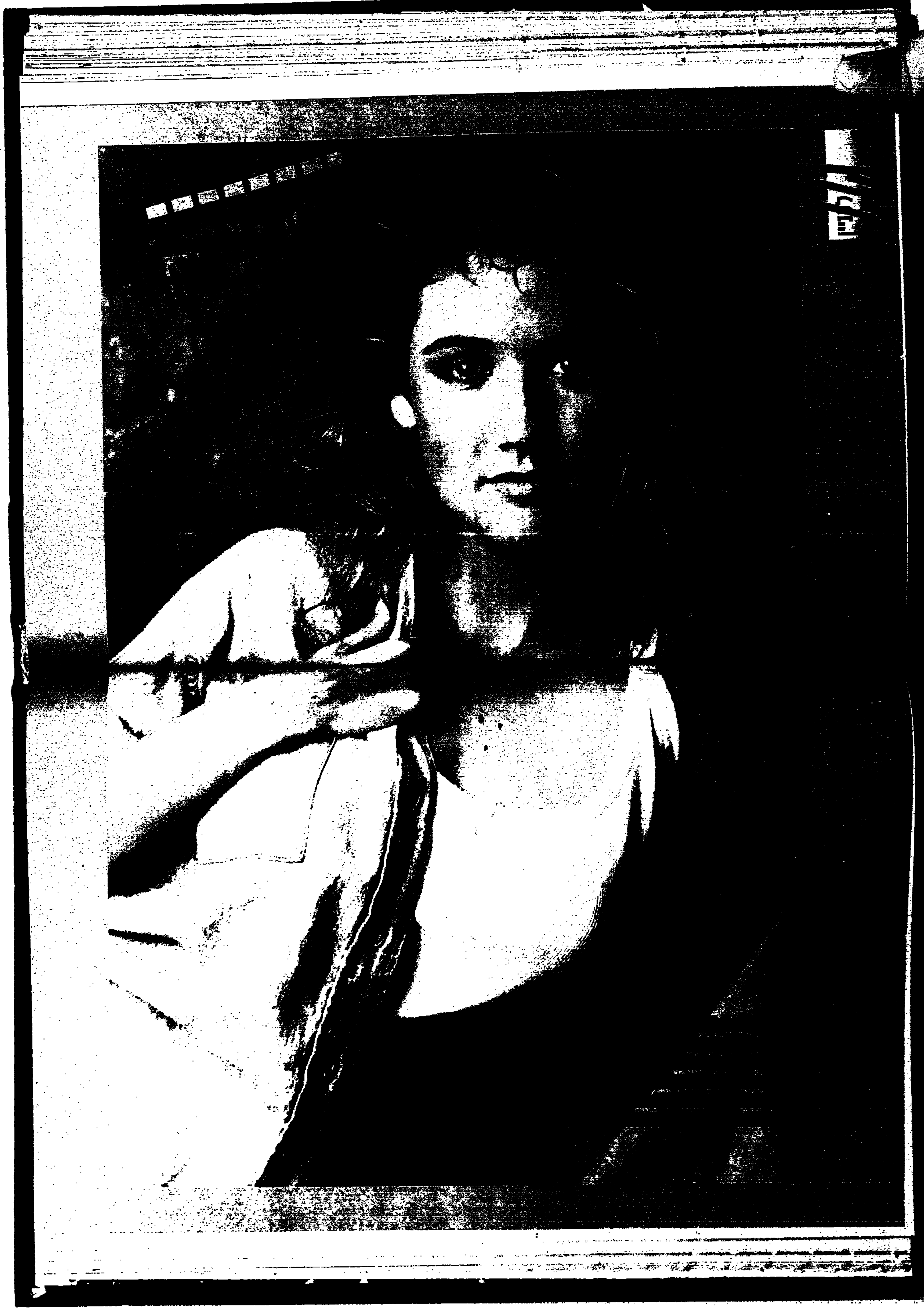

מסעדת אצל רומנו על החוף בת"ים

מסעדת דגים

תודתנו נתונה לכל אלה
שבחרו בנו לקבלת התואר
למברכינו ולכל לקוחותינו

טל' להזמנות 03-867935

למסעדת אצל רומנו על החוף
שאו ברכות ושגשגו במקומכם
מברכים **ג'. אל. פריז בע"מ אחים בוקעי**
טל' 03-613536 תל־אביב

למסעדת אצל רומנו על החוף
ברכות לבביות
לקבלת התואר תיירן מצטיין
מברכים:
אטליז עמוס כשר
בשר עגל וכבש
רח' יפת 164 יפו, טל: 03-876048, 861800

למסעדת אצל רומנו על החוף
איתכם ביד אחת
להצלחה ולשגשוג
מברכים
קלמי – לבני נשים
השומר 10, 03-660988 תל־אביב

למסעדת אצל רומנו על החוף
רוב נחת,
שגשוג ויצירה
מברכים
טובה ומרדכי רודריגז'

למסעדת אצל רומנו על החוף
עלו והצליחו
מברכים **אופנת אשר**
סימטת הבד מס' 3, טל' 03-659142

למסעדת אצל רומנו על החוף
איתכם ביד אחת להצלחה ולשגשוג
מברכים **גלידות ריאו נתניה**
053-23023-4

למסעדת אצל רומנו על החוף
המשך שיתוף פעולה פורה
מברכים **סלטי ראובני**
העבודה 3, בת־ים, טל. 03-5517032

פאב קפה מסעדה כרמל

מברך ומודה לכל קהל לקוחותיו
שד' הנשיא 125, חיפה, טל' 04-381082

לפאב כרמל
עלו והצליחו!
מאחלים:
מ. אקרמן בע"מ
יבואני משקאות חריפים:
ויסקי בלנטיין, וודקה פינלנדיה,
קוניאק קורבזייר ועוד...
חיפה, רח' הנמל 47 טל' – 04-663033
ת"א, רח' קיבוץ גלויות 32, טל' 03-812907

לאברהם מחרז
ברכות והערכה להישגך
מאחלת:
הנהלת תנובה חיפה

לאברהם מחרז ולפאב כרמל
כה לחי!
מאחל: **עוז חיים**
עבודות חשמל והתקנות
א. יונאי 28א', חיפה, טל' 04-374734

לפאב כרמל
ברכות מ"קול" הלב
להמשך פורה
סטריאו שירי
מערכות הגברה ותאורה ממוחשבת
יבואני רמקולים FANE בישראל
הרצל 59, חיפה, טל' 04-671273/4

לפאב כרמל
המשך עבודה פוריה!
מאחלת:
חברת סופר אילנות בע"מ
אילנות 2, כיכר הרקפות, חיפה
טל' 04-338969, 04-338970

לאברהם מחרז
שפע ברכות
והצלחה מכל הלב
אביהו – ביטוחים (בן־זאב) יפה לנדה
סוכנות לייעוץ ושרות בכל ענפי הביטוח

"נשק הצפון" להגנה ובטחון

נצרת עילית, רח' מגידו 2
טל' 06-573369, 06-554693

לאבי
לחנות נשק הצפון ברכות
מאחל: נסים בן שלוש מנהל וצוות עובדיו
חברת נ.ב.ש. בע"מ – שמירה אבטחה ונקיון
טל' 06-552166 נצרת עילית

לאבי כהן
שפע ברכות
ואיחולים לבביים
מאחלים
משלם
[illegible]

לאבי כהן
ברכות חמות
נחון שושנה – סוכנות ביטוח
רח' עצמון 8 א, נצרת עילית
טל' 06-554377

מסעדת הנרי

למסעדת תנורי ח"ם
ברכותינו
לעסקים
טובים
אביבית
המסעדה
[illegible] טל' 419466

לצוות הנרי ח"ם
המשך עבודה פוריה
מאחלים **בית המשקאות של נפתלי**
סוכנות משקאות חריפים
שדרות ירושלים 3, ר"ג, טל' 742001, 778169

למסעדת הנרי ח"ם
עלו והצליחו
מאחלים 4 [illegible]

התואר התיירותי המובחר 1987

האחים סאלח

*
רח' המגינים 5
חיפה

לאחים סאלח – ברוש
איתכם לאורך כל הדרך
מסאלח עאלם
וצוות העובדים
במרכז הגליל
סוכנויות ביטוח בע"מ –
חותמים מורשים בכל ענפי הביטוח
נצרת – מלפון 06-570384
ירושלים – רח' רשיד
מזרח ירושלים 02-272525

לאחים סאלח
ברכות
ואיחולים לבביים
מאחלים פן־גז חיפה
רח' הבנקים 9
04-515251-8

לאחים סאלח ברוש
איתכם לאורך כל הדרך
**מגלידרית ופיצרית הבלין
האבא והבנים**

אנו מודים לכולכם, אתם
שביקרתם אצלנו, והגיעות,
ובהמלצותכם זכינו להימנות עם
מקבלי "העסק התיירותי
המובחר".

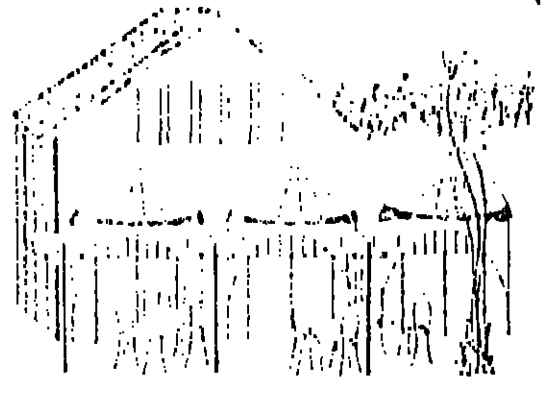

מסעדת הגומא, ראש־פינה

טל' 06-936250
RESTAURANT HAGOMEH – ROSH-PINA

אולמי דוד
נצרת – [illegible]
06/572049

[illegible]
הספק הראשי של אולמי דור
מוניב נאסר אלדין
רח' חורי 26 חיפה
טל. 04-645756
סיטונאי בקר, צאן ובשר טרי
תמכירת בקיטונאות וליחידים
במחירים סבירים.
פתוח בחגים ושבתות.

לאולמי דור
מיטב הברכות
סוידאן מרקט בע"מ
יבוא מזון
טל. 04-727231
04-233948

עין גליל
מסעדה עינית
כשרה
קרית־שמונה
טל' 06-951238

המשיכו באותו הקו והקצב!
מסקיאן סוכנות לביטוח בנין ד.ו.א.

עלו והצליחו
הרץ השכרות רכב
ראש־פינה ת.ד. 25

לסין גליל
שפע ברכות ואיחולים לבביים
**מאולמי פאר
ואטליז אחים סלמה**

עלו והצליחו!
יעד
אחים קוז'יקרו
סוכנות פז גז
קרית־שמונה

מרכז נופש של מבטחים
ע"ש י. שפרינצק
נצרת – טל' 06-578038

**לנופש שפרינצק בנצרת
ולמנהלה אבי כהן ידידנו**
ברכות לבביות לקבלת התואר
מברכים
אורליקטקס מפעלי אריגה בע"מ
טל' 03-363693 – מפעל
03-285389 משרד שיווק

מסלול – *מרכז תיירות ונופש*
קניון איילון רמת גן 52594
ת.ד. 5167 מיקוד 52151
טל' 03-793747 ר' 03-797620

**למרכז נופש של מבטחים
ע"ש י. שפרינצק בנצרת
למנהל אבי כהן
ולכל צוות העובדים**
ברכות לבביות לקבלת התואר
תיירן מצטיין 87'
ומודה על השירות האדיב והחברי
שהינכם מעניקים לנופשים שלנו.
הנהלת מבטחים

**לנופש שפרינצק בנצרת
ולמנהלה אבי כהן**
ברכות לבביות לקבלת התואר
תיירן מצטיין 87'
מברכים
מוניות דינה נצרת בע"מ – טעם עוואת
טל' 06-555554
06-551992

**ליוסי
וצוות
המשרד**
המשך
שגשוג
ועליה
מאחלים:
סופר צ'רטר

למסלול,
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
מאחלת:
חברת ארקיע

הופיעה מהדורה נוספת
גידול צמחי בית והטיפול בהם
מאת: דוד לונגמן
ספר שכולל בתוכו פרטים מלאים על דרך הטיפול בצמחי בית, ההיסטוריה של הצמח ותיאורו. בלוויית איורי הדרכה וצילומים מרהיבים.
להשיג בחנויות ובספריות מעריב.
ת"א, דרך פ"ת 2 א'
טל' 03-
חיפה, בן יהודה 29, טל' 04-
באר־שבע, קק"ל 50, טל' 057-74
ספרית מעריב

ובלבה חומה

ברלין. עיר חצויה. בשנת הולדתה ה־750 הוכרזה כ"עיר התרבות של אירופה 1988". אינגה רויטשקרון, ילידת ברלין, מציעה מה לראות ואיך להגיע לשני חלקי ברלין. יש 64 טיסות ביום, תריסר רכבות וכביש מצויין. מסילת הברזל והכביש עוברים דרך גרמניה המזרחית. אסור לסטות מהכביש ויש להיזהר, כי גובים קנסות גבוהים גם על עבירות־תנועה קלות.

ברלין המערבית לבשה חג השנה כדי לקדם את פניהם של אלפי מבקריה שבאו ליום הולדתה ה־750. מאמציה להיראות במיטבה אכן יעמדו לימינה במהלך התגיגות של השנה הקרובה. משום שברלין, נבחרה ל"עיר התרבות של אירופה לשנת 1988". גם ה"גלסנוסט" הסובייטי מושך לעיר מבקרים רבים, המבקשים להתרשם מהשפעת המדיניות הגורבצ'ובית החדשה על נקודת המפגש בין מזרח למערב.

הבירה לשעבר של הרייך הגרמני הפכה לעיר מחולקת מאז מלחמת העולם השניה. היא חולקה לארבעה חלקים והחלק הסובייטי הפך לבירתה של מזרח גרמניה (ענין בלתי חוקי על־פי הסכם ארבע המעצמות) ונחתם לחלוטין עם הקמת החומה ב־1961 על ידי המשטר הקומוניסטי. שלושת חלקי מערב ברלין הנשלטים בידי צרפת, בריטניה וארה"ב נשארו אי של דמוקרטיה המוקף על ידי מזרח גרמניה הקומוניסטית. כתוצאה מכך עשו השליטים הרוסיים הכל כדי למחות מעל פני האדמה את האי המערבי הזה.

מערב־ברלינאים בעלי שאיפה חזקה לחופש, בהנהגת ראשי עיר מפורסמים כמו ארנסט רויטר, ווילי בראנדט וקלאוס שולץ, עמדו בפני ההסתערות הסובייטית בכל כוח ההגנה שלהם. מאז ועד עתה, המצב הפוליטי בברלין המערבית וסביבתה הוא מעין ברומטר ליחסים בין הגוש המזרחי והעולם המערבי. טיסות משדה תעופה מערב גרמני לברלין, מסובסדות על ידי ממשלת מערב גרמניה, הן מזכרת מהזמנים בהם ברלין נזקקה לא רק לעידוד פוליטי.

כיום, עולה סחר התיירות שלה. זו הסיבה שיש שמונה טיסות ביום ממערב גרמניה לשדה התעופה טגל, הנושאות בדרך כלל אופי של "שאטל", בו הנוסעים קונים כרטיסים ממש לפני הטיסה, בנמל התעופה, עולים למטוס וטסים. בהתאם להסכם ארבע המעצמות, רק שלוש בנות הברית המערביות מורשות להפעיל טיסות במסדרונות אווירי מיוחדים בשמים מעל מזרח גרמניה: פאן אמריקן, בריטיש איירוייס ואייר פראנס. פירוש הדבר שנוסעים מחו"ל נאלצים להחליף טיסות באחד מנמלי התעופה של גרמניה המערבית לאחר משלוש החברות האלה. רק הטיסה הישירה היומית של אייר פראנס מפאריס, הטיסה הישירה של בריטיש איירווייס מלונדון ושל פאן אמריקן מציריך – יוצאות מן הכלל.

פאן אמריקן מפעילה גם טיסות ממינכן, פרנקפורט, נירנברג, האמבורג, שטוטגארט. יותר מארבעים טיסות יומיות אל ברלין *המערבית וממנה הן עיקר הפעילות של שלוש חברות התעופה.* כחברה בלעדית, הפעילה מחירים מוזלים לטיסות סוף שבוע וכן הנחות לגימלאים מעל גיל 60. בריטיש איירווייס טסה מקלן, האנובר, ברמן והאמבורג ומציעה מחירים מוזלים לנוסעים בסוף שבוע, אם הם חוזרים באמצע השבוע. טיסות ישירות של בריטיש איירווייס מלונדון מוזלות רק אם נרכשו שבעה ימים מראש ואין אפשרות לשנות או לבטל את ההתחייבות להישאר סוף שבוע אחד במערב ברלין.

אפשר להגיע למערב ברלין גם במכונית או ברכבת. יש 12 רכבות אקספרס, *רבות מהן בינארציות, המגיעות לתחנת* זולוגישר גארטן במערב ברלין. על הגבול עם גרמניה המזרחית, מקבלים הנוסעים הורים אשרת מעבר, תמורת חמישה מרקים. זה נכון גם לגבי הנוסעים במכונית וכאוטובוס, המגיעים לברלין בכביש מהיר מיוחד שעליו נקודות של מעבר־גבול. לנהגים מומלץ לציית לכל חוקי הנסיעה, לרבות מקסימום 100 קמ"ש בכביש המהיר, 80 קמ"ש בכבישים מישניים ו־50 בדרך עירונית. משטרת מזרח גרמניה נוקשה מאד ורושמת ראפורטים הנושאים קנסות די כבדים, וגובה אותם בו במקום. חוץ מזה, אסור למכוניות לסטות מן הכביש המהיר או לעצור עליו, למעט כבתי הארחה רישמיים או במקרה חירום.

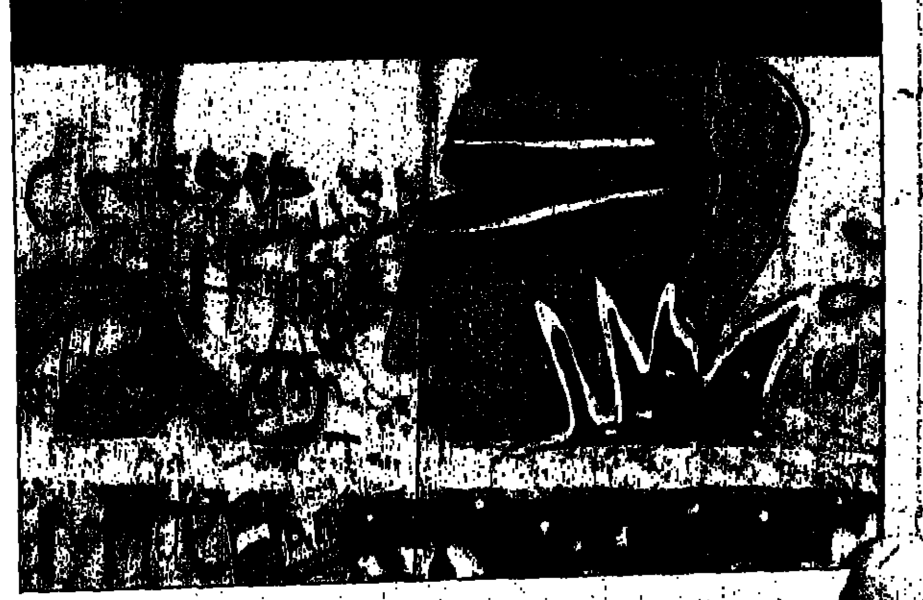

אין זה מפתיע שברלין המערבית נבחרה, כעיר הגרמנית הראשונה, "העיר התרבותית של אירופה לשנת 1988". לפני זכו בתואר זה אתונה, פירנצה ואמסטרדם. בברלין פועלים 30 תיאטראות רשמיים ומספר רב של קבוצות שחקנים בלתי תלויות, בעלות רמה גבוהה, המתמחות בתיאטרון נסיוני. התיאטרון מצויין באיכותו, מוכיר את שנות העשרים, כאשר לגרמניה כולה הורמו גלי התיאטרון המעולה מברלין. התזמורת הפילהרמונית של ברלין המערבית מנגנת באולם קונצרטים מודרני ביותר, אותו מכנים הברלינאים "קירקס קרייאני" על שם המנצח המהולל, והיא נחשבת לאחת התזמורות הטובות בעולם.

לחובבי הקולנוע, פסטיוול הקולנוע השנתי בברלין מציע מבחר סרטים מהעולם הגדול, בעוד מעריצי הפופ והרוק זוכים להזדמנויות תכופות להאזין למוסיקה החביבה עליהם. ריוקנה של נפרטיטי, הנחשבת כאחת הנשים היפות והמפורסמות בברלין, ניצבת כמוזיאון המצרי עם מוצגים רבים ויוקרתיים נוספים. גם המוזיאון הברלינאי לאמנות ירוע באירופה כאחד מהטובים בסוגו, על אוסף הציורים שלו מהמאות ה־13 עד ה־18. כגלריה הלאומית מוצגת אמנות מהמאות ה־19 וה־20, ותערוכות מתחלפות רבות.

למעשה, העיר מציעה אמנות ובידור לאנשים בכל גיל ולבעלי כל טעם. יש בידור קל (גם מועדון הלילה של שמעון עדן עדיין מפורסם מאד) ומצד שני – הרצאות רציניות בכל תחום. ויש גם מבחר הגון לאניני טעם במזון טוב, שלא לדבר על מרכזי הקניות, כהם ידועה מערב ברלין. בקומה השישית של "קאופהאוז דאס וסטנס", אחת החנויות הגדולות באירופה, מציעים מבחר מזון מן העולם כולו. השדרה המפורסמת, "קורפור שטנדאם", על הבוטיקים, בתי הקפה, המסעדות, היא ללא ספק יחידה במינה בתידורה ובחיותה. השדרות והפארקים המטופחים של העיר מעלים גם זכרונות מימי הזוהר הפרוסי או ציוני דרך כמו יד הניצחון מהמאה הקודמת, עם קרנות הזהב בצמרתה. בברלין המערבית חורשות, אגמים ונהרות רבים, אשר בקיץ מציעים סיור מרהיב ב"צי הלבך" של העיר. מקומות נוספים בעלי עניין: ה"פונקטורם" שגבהו 138 מטרים, ממנו נשקף נוף נהדר של העיר וסביבתה, או אולם הקונגרסים שנבנה על ידי האמריקנים המכונה דרך חיבה "צדפה הרה".

כמובן, ביקור כברלין חייב לכלול הצדעה לאתרי הזכרון לקרבנות הנאצים. כראש וראשונה המקום ברובע פלוצנסי בעיר, ששימש את תליניו של היטלר. 2,500 מתנגדי המשטר הנאצי בכל האומות, ביניהם גם קצינים גרמנים שהתמרדו ביולי 1944, הוצאו שם להורג. כנסיה בשם "מאריה מארטיריום", לא הרחק מהבונקר של היטלר, מעוצבת בדמות מתנה דימה לזכרון עולם. במרכז העיר אפשר לבקר בתאי העינויים של הגסטאפו שנחשפו ותערוכת "טופוגרפיית הזוועה", המתארת את הדרך בה הגסטפו "טיפל" במתנגדיו. מרכז הקהילה היהודית, אנדרטה לשואה ובית הכנסת לשעבר שנשרף על ידי הנאצים ב־1938 הם בגדר חובה למבקר הישראלי. יש שם גם מסעדה כשרה ופקידי הקהילה יכולים להסביר כיצד להגיע לביקור בבית הקברות היהודי במזרח ברלין.

כדי להגיע לשם, על הנוסע לעבור ברגל או במכונית דרך נקודות הגבול בחומת ברלין – פרידריכשטראסה למשל ורכבת זו. כאן, יש לשלם חמישה מארקים לאשרת כניסה של יום אחד ולהמיר 25 מארקים מערביים למספר זהה של מארקים מזרחיים, אותם יוציא במזרח ברלין. אין זה תמיד קל להוציאם, בגלל מחסור במוצרים שם. אפשר להוציאם, לדוגמה, על כרטיסים לתיאטרון שהוא מומלץ, על דמי כניסה למוזיאונים כמו "פרגאמון מוזיאום" המפורסם באמנות הרומית והיוונית שבו, על דמי נסיעה ועל מזון, שהם זולים למדי. עם מעט מזל, יוכל הנוסע למצוא שם ספר בעל ערך.

חומת ברלין עדיין בעלת "נוכחות" רבה, אף כי כבר אינה עוד חתומה לחלוטין כפי שהיתה בעבר, תודות ל"גלסנוסט". אך היא ללא ספק האתר המבוקר ביותר בברלין, על כל 47 הקילומטרים שלה, 294 מגדלי השמירה המוכרים מתנה ריטון, טנגרכינות התיל וכל אמצעי ההרג המיועדים לעצור בעד הבורחים למערב. שני ציירים צרפתיים ניסו ליפות כמה מאות מטרים של החומה מצידה המערבי בגראפיטי, וציירו רעיות מוזרות ומבעוניות. שלטונות מזרח ברלין, שראו בעבודות הצרפתים פגיעה בכבוד הגבול הרשמי שלהם, מנעו מהם מלהכנס למזרח. בדרך כלל, הנוסעים חוזרים מרוצים ממזרח ברלין שהיא עניה והעוינות יחסית למערב הנוצץ שם האטמוספירות והחיים הטובים אינם רק תמונה.

■ אינגה דוישקרון

הצלם ישראל מלובני (מצו) ביקר גם הוא בברלין. בעבר צילם רבות מעולם הפוליטיקה בגרמניה. את שעות הבוקר הקדיש לנושא הרבה יותר מסעני: קירות. חומת ברלין. תמיד כתרשות. תמיד מישהו זועק הפילו את החומה!

כפי שנשר מאקרשרנציסקו מושך אליו מתאבדים מהמוניהם, כן נמשכים אמנים לחומת ברלין. משתדלים שאף טפח לא יישאר נקי. החומה מכוסה סיסמאות פוליטיות (כמובן), כריזות, ציורים בשפע של סגנונות. לא רק ציירים אוכרים על הקיר את מה שיש להם להגיד – גם פסלים מפעילים את כשרונם: בסיתות באבן, בתרכבת ראשי־גובות על הקיר, בהרכבת אלמנטים שונים ומשונים. וכך יוצרת החומה מעין תערוכה ארוכה־ארוכה.

מרובר, כמובן, בחלקה המערבי של החומה: קטע צייר מזרח־גרמני לא יצליח להתקרב לחומה למרחק הדשטח ימבוהל...

מלון הדירות חבקוק

מלון הדירות היחידי מסוגו
שזכה בתואר התיירותי המובחר.

נציגת מלון הדירות בטקס קבלת התואר הנכסף לשנת 1987.

למלון דירות **חבקוק**

ברכות להמשך הדרך, תוך שיתוף פעולה פורה
לקבלת התואר תיירן מצטיין

מאחלים:
אחים סרדו
מבצעי קירות המסך וחלונות אלומיניום
ק. אריה רח' ניסין 62
פתח תקוה, טל' 9222545/6

למלון דירות **חבקוק**

שפע ברכות
ואיחולים לבביים

מאחלו:
א. גלעד ושות'
תכנון מתקני החשמל
תאורה ותקשורת

למלון דירות **חבקוק**

ברכות להמשך הדרך,
תוך שיתוף פעולה פורה

מאחל
יואל קורדת
רואת חשבון
וקורקס ניהול בע"מ

למלון הדירות
חבקוק

שאו
ברכות חמות

מאחלו
בלוק הבונה
שווק חומרי
בניין עגלות
וטרקטורים

למלון דירות **חבקוק**

ברכותינו הנאמנות
לקבלת התואר
תיירן מצטיין של שנת 1987

מאחל
אריה וילף בע"מ
חב' לעבודות חשמל
רח' אוסטרובסקי 6
תל-אביב, טל' 247997

לאלכסנדר שוב

לרגל קבלת התואר תיירן מצטיין

כה לחיו

מאחל
מאיר קליין
משרד מ. קליין ושות'
מהנדסים בע"מ

למר אלכסנדר שוב

לקבלת התואר
תיירן מצטיין של 1987

בברכות
להמשך שיתוף הפעולה

למלון דירות **חבקוק**

כה לחיו

שאו ברכות חמות
על הצלחתו

אנדריאס מאיר בע"מ
זכוכית נהריה

עבודות אמנותיות ממתכת וזכוכית
רח' הרצל 100 נהריה

לאנדרס מאיר בע"מ נהריה

ברכות והערכה לפועלכם והישגיכם

מברכים
וילהלם רוזנשטיין בע"מ
רח' ביאליק 125 רמת גן, טל. 03-7518185-6

מסעדת המרפסת

רחוב הרצל 45
באר שבע

לאנדרס מאיר בע"מ נהריה

המשך שיתוף פעולה פורה

מברכים:
"מזרוחי"
שיווק זכוכיות
טל' 04-447411

לאנדרס מאיר בע"מ

קלו והצליחו

איציק ו. לוי
שילוח בלאומי
בע"מ
טל' 04-644950

לאנדרס מאיר בע"מ נהריה

המשך עבודה פוריה

מברכים
רשת גוף
בע"מ נהריה
אלברט צרלי ודפי
טל. 04-927012

לאנדרס מאיר בע"מ

המשך שיתוף פעולה פורה

מברכים:
משפ' פילפ
זורז ובניו
בע"מ
עבודות חשמל
04-923990

למסעדת המרפסת

עלו
והצליחו

מאטיאס
מחסני קרור
קרית-יהודית 392

למסעדת המרפסת!

לרגל קבלת הפרס
תיירן מצטיין
המשיכו בשרותכם הנאמן

מאחל:
שרון דוודוביץ
ובית שבע
שבועון באר-שבע והנגב

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" – טלפון: 03-664194

פארק המים בשפיים

מים לחיים
לפארק המים בשפיים

המשך עבודה פוריה

מאחלת
איילון השבחת מים בע"מ
מפיצי פולאקטיף בישראל

אילון השבחת מים בע"מ
מפרץ חיפה, רח' היצירה 7
ת.ד. 586, חיפה 31004
מקבוצת טמבור בע"מ

לפארק המים בשפיים

ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה

מאחלת
מדימט בע"מ
יבואני ומשווקי מכונות משחק אלקטרוניות

הבטחון 4, קרית מטלון, פ"ת
טל' 9228304/9231620

לפארק המים בשפיים

ברכות
להמשך הדרך
תוך שיתוף
פעולה פורה

מאחלים
**יגאל דורון
ומיכאל איילון
וחברת שדות
נסיעות
ותיירות בע"מ
וא.ד. קייטנות**
רח' יהודה הלוי 98,
תל-אביב
טלפונים.
625986/615613
טלקס: 35758

לפארק המים בשפיים

ברכותינו הנאמנות
והמשך שיתוף פעולה פורה

מברכים
חברת יעקב אורי בע"מ –
חיים סלוצקי
מפיקי ומארגני האירועים למפעלים
ולועדי עובדים בפארק המים שפיים

רח' שטנד 17, ת"א
טל' 03-238276/242553

לפארק המים
בשפיים

ברכות ואיחולים
להצלחה ושגשוג
והמשך שיתוף פעולה פורה

מאחלים
דבקלור –
שיווק כלור מרוכז לבריכות שחיה
ומוצרי קלין לתעשיה ומוסדות

טל' 216581

ליונה טל ולפארק המים בשפיים
בברכות

עופר ושייע, "הבלקון" שירותי אירוח וקייטרינג
בית נירון – אזור תעשיה חדש, ראשל"צ, טל' 9610711

ברכות חמות
מאחלים
גיאטקס

שאו ברכות חמות
לקבלת התואר
תיירן מצטיין שנת 87'

מברכים
צור חב' לביטוח בע"מ
חברת זיגל
– סוכנות לביטוח בע"מ

ברכות לבביות לקבלת התואר תיירן מצטיין

מברכת
החברה המאוחדת למורה הקרוב בישראל בע"מ
טל' 04-667738, 03-5614261

לג'י.בי. טורס בע"מ נצרת

שאו ברכות חמות קלו והצליחו

מברכים
תור גל בע"מ חב' להסעות וטיולים

לג'י.בי. טורס נצרת

שפע ברכות ואיחולים לבביים לקבלת התואר

מברכים **מקור החלף שפרעם**
וייד גבור ושות' בע"מ
חלקי חילוף לכל דגמי מרצדס
טל' 04-867633

לג'י.בי.
טורס
בע"מ

ברכות
להמשך הדרך
תוך שיתוף
פעולה פורה

מברכים
דוד
**נסיעות
ותיירות**
טל' 08-460777

לג'י.בי.
טורס
בע"מ
נצרת

שאו
ברכות חמות
לזכיה בתואר

מברך
אוטו חן
בע"מ
סוכן של
אוטובוסים
טל' 03-376466
02-234966

לג'י.בי. טורס
בע"מ

המשיכו להעפיל מעלה
בהצלחה

מברכים
פיטר מיזוג-אוויר לרכב
טל' 06-552592

רח' דיזנגוף 189, טל' 232425,
תל-אביב

המשך עבודה
פוריה

מברכים
**"מבחר
המשקאות"**

שפע ברכות
ואיחולים
לבביים

מברכים
"דוד דגים"
שד' ירושלים 77,
יפו
טל' 03-828264

שפע ברכות
לקבלת התואר

איחולים כיד אחת
להצלחה
ושגשוג

המשך תנופה
ופריחה

זר ברכות
לקבלת התואר

מברכים
דוד ידיד
וצוות "סמל"
סוכנות מרכזית לביטוח בע"מ

HELLO ISRAEL

ברכותינו
טל' 03-296481, 03-297638

מהירות מעולם אחר

כתבנו קרע את הכביש במכונית הדגל של ב.מ.וו., BMW 750 i – באוטוסטרדה גרמנית. 240 קמ"ש, כמעט פי־שלושה ממה שנהג ישראלי צייתן־חוק מעלה על דעתו כשלוחץ על הדוושה. למי שמעוניין, אפשר להזמין את 12 הבוכנות בפלוס־מינוס 400 אלף ש"ח.

שאלו נווד בן המדבר על המרחק ממאהל במדבר למאהל הבא, ישיב לכם מן הסתם: ככך וכך ימים יעשה גמל גוזי את הדרך. הכל יחסי. שאלו את איזי רווזב, תעשיין וייבואן רכב – באיזו מהירות אתה חש נינוח ושולט בהגה ללא היסוס? – ישיב חד וחלק: "תלוי באיזה רכב. 240 קמ"ש, אם מדובר במכונית הדגל החדשה של ב.מ.וו., 750 אי", 12 בוכנות, הספק מנוע 300 כח־סוס ונפח 5,000 סמ"ק". ויוכיח את זה הלכה למעשה, על האספלט.

המכונית הזאת טרם הגיעה לישראל. בגרמניה היא "קורעת" כבר את האוטוסטרדות המהירות. "למי שישלם לי כ־400,000 ש"ח, אביא לו את המכונית לארץ", אומר רווזב. בעזרתו האריכה למדתי גם שעור מאלף, כיצד ניתן בקלות לשכנע אדם, כאילו הוא נוסע במכונית "הזוחלת" על הכביש, בעוד במציאות, מחוג מד־המהירות של המכונית נע בין 150 ל־170 קמ"ש...

זה היה בשעת לילה, על אוטוסטרדה גרמנית, כשחלק מהדרך הכביש היה רטוב מגשם. אפשר לכנות את הנסיעה כ"מבחן לתחושת מהירות יחסית". במכונית הדגל של ב.מ.וו., נהוגה בידי רווזב, בכביש המוליך מעיירת הסקי המפורסמת גרמיש־פרטנקירכן למינכן. למרבה הפלא – ואולי גם המזל – המכונית לא החליקה, גם תוך פעלולי עקיפה והתפתלות בין מכוניות שטסו על הכביש, במהירות גדולה כפליים מהמהירות המירבית המותרת בכבישי ישראל.

תוך 7.4 שניות, הזניק הנהג שלידו ישבתי את המכונית, ממצב של בלימה מוחלטת לנסיעה של 100 קמ"ש. חלפו עוד שניות מועטות ומחוג המהירות "נח" על 240 קמ"ש. גם אז עדיין לא מיצתה המכונית את המהירות המירבית, שהיא מסוגלת להגיע אליה. רק ב־250 קמ"ש על הכביש, מתערב בנהיגה אחד המחשבים ממערכת המיחשוב החדישה בה מצויידת המכונית – ואינו מאפשר לנהג "לטוס" מהר יותר. עד 250 מותר לה.

אנחנו נסענו כאמור "רק" 240. בכל הפעלולים, המכונית הפליאה באחיזתה היציבה וההיצמדות המוחלטת לכביש בכל ארבעת צמיגיה. שתי מערכות מיחשוב מגינות, כל אחת בנפרד, מפני סכנה של נעילת גלגלים בעצירת פתע, או החלקה בתנאי זינוק חזק, כאשר צמיגי המכונית מתחככים עם קרח, שלג, או בוץ. מערכת "י.ב.מ.", מונעת נעילת גלגלים בבלימת פתע. היא מבצעת אלפי פימפומי בלימה והרפיה בדקה, בצורה מדוייקת ומתוכנתת. המערכת המצויידת בחיישנים אלקטרוניים, חשה מיד כאשר המכונית נקלעת למצב של סף סכנה. מערכת זו פועלת מיד, כדי שהנהג יוכל להמשיך הלאה בנסיעה רגילה. המערכת השניה, מסוג "י.ס.סי.", מייצבת את אחיזת המכונית והיצמדותה לכביש, בנהיגה בתנאי־דרך ובמזג־אוויר קשים.

אשר ליחסיות המהירות: בהמשך נסיעתנו, נקלענו לפקק תנועה, שבו לא ניתן היה לנסוע במהירות גדולה מ־170 קמ"ש, מבלי להתנגש במכונית שנסעה לפנים, או באחרות, שנסעו מימיננו ומשמאלנו. המעבר מנסיעה במהירות של 240 קמ"ש למהירות של 150 קמ"ש, היה מהיר וחד. רווזב שאל אותי האם אני חש שהמכונית "זוחלת" על הכביש. כך הרגשתי. המחוג הראה 150 קמ"ש.

את ההדגמה הזאת של נהיגת רכב במהירויות יחסיות שונות, ביקשתי מאיזי רווזב, לאחר שהתקשיתי נפשית לנהוג במהירות העולה על 160 קמ"ש. ביום קודם נהגתי מאות ק"מ נסיעת מבחן באותה מכונית. היא הפליאה בביצועיה, בנהיגה בפיתולים חדים במעלות ובמורדות של כבישים צרים בהרי טירול שבאוסטריה, וכן בנסיעת־שיוט באוטוסטרדות שבין העיר האוסטרית אינסברוק ועיירת הקייט מירנאו, בבוואריה. כנהג ישראלי ממושמע, החלה רגלי "לרעוד", כאשר לחצה על דוושת התאוצה במהירות העולה על 90 קמ"ש. אם בנסיעה באוטוסטרדות המהירות הצלחתי בכל־זאת להגביר מהירות עד ל־160 קמ"ש, שהדי במרומים ש"חטאתי" בכך, אך ורק בגלל איתותי אורות וצפירות ממכוניות שחלפו לידי ביעף. מבטי הנהגים אלי הביעו תמהון, כיצד אני מסתכן בנסיעה איטית שכזאת, 90–100 קמ"ש. אין מקום למכונית "זוחלת" באוטוסטרדה שבה אין הגבלה למהירות הנסיעה וכל נהג יכול לטוס על הכביש אם רצונו בכך.

ב.מ.וו. 750 אי", כולה פאר והדר. מעניקה תחושה של נסיכים לנהג ולנוסעים. ריפודה קטיפת עור. המושבים נוחים. משענת הראש מתכוונת מעצמה לאחיזה נוחה של הראש, מיד כאשר הנוסע מתיישב במושב. מחשב מתאים לנוסע את זווית ההטייה האידיאלית של משענת הראש. אם הנוסע אינו מסכים להחלטת המחשב, הוא יכול בהפעלה חשמלית להטות כרצונו את זווית המשענת. כן יכול בהפעלה חשמלית להזיז את המושב קדימה, או אחורה.

חברת ב.מ.וו., ידועה כמייצרת מכוניות יוקרה עבור פלח קטן מהשוק העולמי, המסוגל לשלם מחיר גבוה, תמורת תווית זיהוי יוקרתית. בגרמניה נמכר הדגם החדש החל מספטמבר השנה. לאמיתו של דבר, הביצועים המהממים, שהיא מסוגלת להם, אינם מעשיים בכבישי ישראל, בהם המהירות המירבית המותרת, מוגבלת ל־90 קמ"ש. מישהו יבקש לרכוש מכונית כזאת, רק כדי להתחרות בניידות משטרה? איזי רווזב: "אני אישית מעדיף לנהוג בארץ 90 קמ"ש, במכונית המסוגלת להגיע ל־250 קמ"ש. מקדם הבטיחות של מכונית כזאת גדול מאוד ושווה את המחיר, למי שיכול להרשות לעצמו".

מרדכי אלקן ■

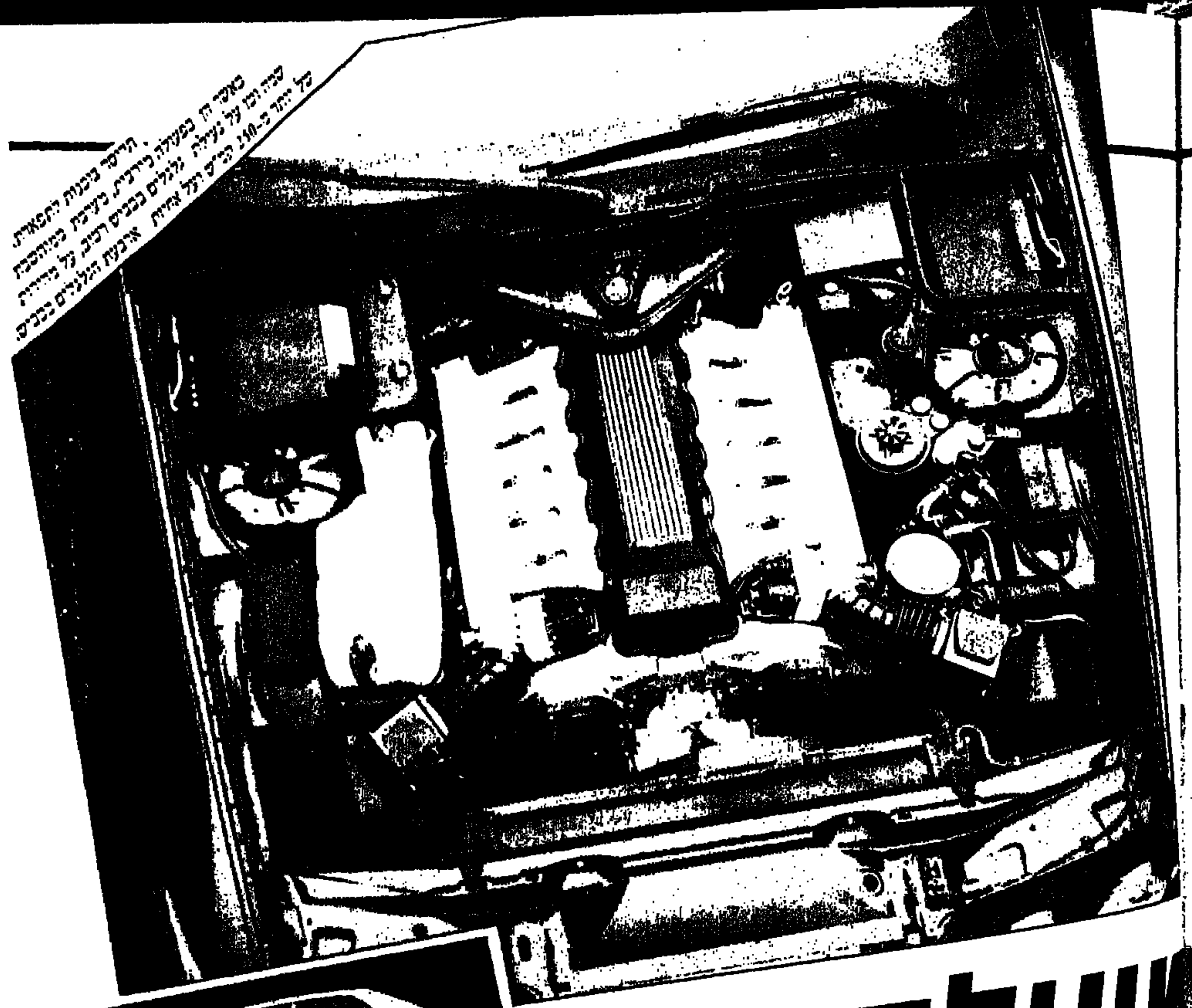

תריסר בוכנות ותפארת. כאשר הן בפעולה מירבית, מערכת ממוחשבת שומרת על נעילת גלגלים בכביש רטוב, על מהירות של יותר מ־240 קמ"ש ועל אחיזת ארבעת הגלגלים בכביש.

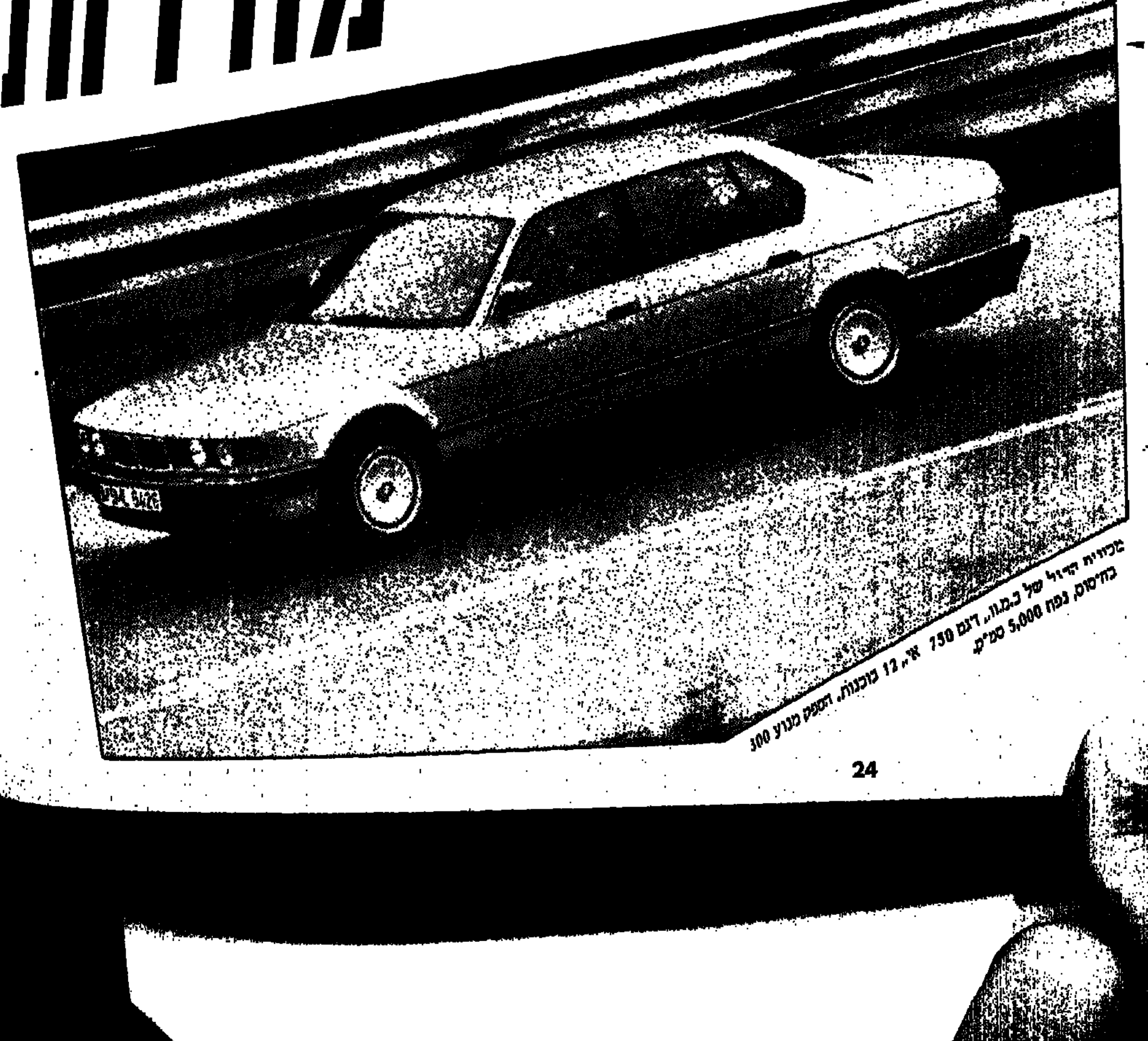

מכונית הדגל של ב.מ.וו., דגם 750 אי", 12 בוכנות, הספק מנוע 300 כח־סוס, נפח 5,000 סמ"ק.

פלח קטן ויוקרתי של שוק המכוניות

בשוק הרכב העולמי נחשבת חברת ב.מ.וו. לייצרנית קטנה־יחסית. תפוקתה השנתית "רק" כחצי־מיליון מכוניות, מתוך כ־33 מיליון מכוניות חדשות בשנה, שמספקות יצרניות הרכב בעולם. מדיניותה של החברה היא אכן התמקדות בפלח קטן של שוק המכוניות. עיקרן מכוניות יוקרה, בעלות נפח מנוע מ־1,800 סמ"ק ומעלה, המצטיינות בשילוב איכות וביצועים של הכבוע עם פאר והידור חיצוני ופנימי של המכונית.

מרכיבים אלה בתכנון ועיצוב המכונית, הופכות את מכוניות ב.מ.וו. למכוניות לעשירים בלבד. בישראל נמכרו השנה כ־1,500 מכוניות ב.מ.וו. בלבד. תחזית המכירות צופה גידול של פי־2 במכירות בישראל בשנת 1988.

מפעלי ב.מ.וו. במינכן שבגרמניה מעסיקים "רק" 54 אלף עובדים. לא יותר, כי בעידן הרובוטיקה, מחליפים רובוטים אלקטרוניים את עבודת הכפיים בשר ודם. רובוטים אלה הם "גיבורי" מסה־ייצור, מבצעים מיגוון עבודות סבלות כהעברת חומרי גלם כבדים לכיוון. כיוון והתאמה של אביזרים שונים, כיפוף פח במכונות מבלטים ושסנצים, הלחמות, הברגות ועוד. ביקם כבוד תופסים הרובוטים במעב בכל שלבי הצביעה של המכונית.

ההקפדה הגרמנית על ניצול מירבי של כח אדם ואמצעי ייצור, תורמים לשילוב בוצלח של אדם ורובוטיקה. הם משלימים זה את זה. כח האדם מנוצל בעיקר לעבודות בהן לא משתלם להפעיל רובוטים, או מנוצל להכנה ולהשלמה של עבודות רובוטים. ככל שהטכנולוגיה של שימוש ברובוטים היא רב־שימושית, מתברר שנוצרים סוגי עבודה ותפקידים חדשים, המחייבים מיומנות וידע טכנולוגי רב יותר של העובדים. כתוצאה מכך קיים ודיקום בשלום בין כח העבודה בשר ודם לבין הרובוטים.

20 שנה ל"מרום" גולן

לקיבוץ מרום־גולן
לרגל 20 שנה להקמת הקיבוץ
עלו והצליחו
מאחל
מוסף הגליל
אזור התעשיה נצרת טל. 06-571074

לקבוץ מרום גולן
העפילו בהצלחה לשגשוג ויצירה
ארטל פרסומים וצוות העובדים

לכל חברי הקבוץ
לארנון, שורי וכל החבו"ה במפעלי הטוף
ברכות נאמנות
אגודת ספורט בית"ר ירושלים

לקיבוץ מרום גולן
ברכות חמות
המשך ביסוס, חיזוק כלכלי וחברתי
מאחלים:
צוות והנהלת מו"ג
מחקר ופיתוח רמת הגולן
אגודה חקלאית שיתופית
קצרין אזור התעשיה ת.ד. 50
מיקוד 12900, טל. 067-61841-8

לקיבוץ מרום הגולן
ברכות לחגכם ה־20
עלו והצליחו בכל דרכיכם
מאחל: **הוד מעבדת שיניים**
יחזקאל את פנחס
שד' סיני 20 חיפה טל. 04-256405, 04-258037

לקיבוץ מרום הגולן
עלו והצליחו!
מאחל:
ברית פיקוח לקואופרציה העובדת בע"מ

לקיבוץ מרום גולן
חלוצי התהתישבות ברמת הגולן
ברכות חמות
מאחל:
בית חולתה

לקיבוץ מרום־גולן
שאו ברכות חמות
מאחל:
מוחמד עבד אל קאדר ושות' בע"מ
חברה לבניה ולהשקעות

לקיבוץ מרום הגולן ומפעל טוף
ברכותינו הלבביות להמשך הצלחה
משחלות ורדי בע"מ
מושב משמר השבעה

לקיבוץ מרום גולן
עלו והצליחו!
מוסך רמת הגולן
אחים פרחאת
טל. 06-981192

לקיבוץ מרום גולן
חגכם – חגנו
אינטרליין מחשבים בע"מ
יבואני BASS ו־SUNNYLINE בישראל
משרד ראשי: הנמל 48 חיפה טל. 67225
FAX: 04-666705 • 04-674093
תל־אביב: הגביש 10 חולון טל. 03-807641

לקיבוץ מרום גולן
עלו והצליחו!
המהנדס מרקו אלקלעי
03-821661

לקיבוץ מרום גולן
שפע ברכות ואיחולי הצלחה
מ. דרעי ובניו בע"מ
תיקון רדיאטורים ואגזוסים
רח' השיש 49 מפרץ חיפה 04-725559

לקיבוץ מרום גולן
לרגל 20 שנה להיווסדו
מאחלים: **בלובשטיין עבודות מתכת בע"מ**
06-941825

לקיבוץ מרום גולן ולמפעל טוף
עלו והצליחו!
רמות כל־בו חקלאי
ת.ד. 118 הוד השרון טל. 052-22104
סניף רמת השרון. טל. 03-471159

אוניטכניק מכונות בע"מ
ספקים של מכונות כלים לעיבוד שבבי ופח
משתתפים בשמחתכם
עלו והצליחו!
רחוב סלמה 123 תל־אביב טל. 03-380590

לקיבוץ מרום גולן
ברכותינו הנאמנות
מאחל: **שניצקי־אתצי בע"מ**
[illegible]

לקיבוץ מרום־גולן ומפעל בנטל
[illegible]

למנועי בנטל ולקיבוץ מרום גולן
ברכות ביום חגכם
לוז תעשיות ושראל בע"מ

לקיבוץ מרום גולן
חלוצים ורעים לדרך
שלוחה בהכתנו
מן העמק אל ההר
קיבוץ דפנה

לקיבוץ מרום גולן
ברכות חמות [illegible]

לקיבוץ מרום גולן
המשך שיתוף פעולה פורה
רדא פדללה
מסעדות רמת הגולן
טל. 06-981194

לקיבוץ מרום גולן
ברכות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
מחברי עין זיון

לקיבוץ מרום גולן ומפעל בנטל
[illegible]

לקיבוץ מרום גולן
אתכם לאורך כל הדרך
[illegible]

לקיבוץ מרום גולן
ברכות להמשך הדרך
רקמת פלדה

לקיבוץ מ[illegible]
[illegible]

מוגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב"

לקיבוץ מרום־גולן
עלו והצליחו
מאחל
בית"ס לנהיגה
"הצור"
בהנהלת אילן ושי
טל. 06-934166

לקיבוץ מרום־גולן
ברכות נאמנות
מאחל **עמיקו**
מכונות לעיבוד מתכת
ת.ד. 936 רמת־גן 52109
טל. 03-769620

לקיבוץ מרום גולן
איחולי הצלחה ושיגשוג
סנדלי טבע נאות
פלריג נאות
וכל קיבוץ נאות מרדכי

למרום גולן
אתכם לאורך כל הדרך
חגי וגיורא אוריאלי
חיטויי קרקע

לקיבוץ מרום גולן
ליובל ה־20
המשך שגשוג והצלחה
מאחלים
מפעלים אזוריים אבשלו"ם

לקיבוץ מרום גולן
לרגל יובל ה־20
עלו והצליחו
המשך עבודה פוריה
ב.ש.ן
יעוץ וחשבונאות בע"מ
נתניה: הרצל 53, 053-340619
הגולן: מושב נוב 06-763654

לקיבוץ מרום גולן
קבוצת חכמי
חברה להספקה חקלאית
תעשיות מזון לבעלי חיים

בית ניביט
1987 העסק הנבחר
העסק הנבחר
בענף בתי תוכנה ומחשבים
בירושלים לשנת
ירושלים, חיפה, רמת־גן

לקיבוץ מרום־גולן ומפעלי הטוף
אתכם לאורך כל הדרך
נ.א. אבירם בע"מ
ת"א, דרך פ"ת 40, טל: 03-374097, 375997, 375668
ת"א, ק. שאול - הגנים 34, טל' 03-472862
ת.ד. 38372 מיקוד 61383

לקיבוץ מרום־גולן
כה לחי
המניע
משאבות בע"מ
תל־אביב
טל: 03-335928

לניביט
מיטב הברכות
מחשבשבת
דרך פ"ת 65, ת"א
5611961

לאיציק יעקב ודמי ולבית ניביט מערכות בע"מ
ברכות ואיחולים
לזכייתכם בתואר
כה לחי - עלו והצליחו
יצחק קורן – מכונות לניטוח
רח' אחד העם 26 ת"א
293083 - 200059

מגש ע"י ארטל, חוברות מיוחדות ב"מעריב" – טלפון: 03-664194

ספרית מעריב

הטרור

בעריכת בנימין נתניהו

"מעולה, נחרץ
בתביעת
הבטחון
שהמערב
מסוגל לגבור
על הטרור"

ספרים מבית טוב

205 אוטומטית בארץ

באוקטובר 87' החלה חברת דוד לובינסקי בע"מ, יבואנית פז'ו לישראל, לשווק בארץ את פז'ו 205 האוטומטית, אחת מדגמי 88' של האריה השואג שהספיקה כבר לרכוש לעצמה אוהדים באירופה ובארה"ב.

כמה נתונים שסיפק היצרן: למכונית מנוע חזק בנפח 1580 סמ"ק, הספק של 80 כ"ס דין ב־5600 סל"ד, תיבת הילוכים אוטומטית חדישה וארבעה הילוכים קדמיים, מתוצרת ZF. המכונית אמורה להגיע למהירות מירבית של 166 קמ"ש בהילוך שלישי.

205 האוטומטית משווקת בארץ בשני דגמים – 3 או 5 דלתות. יש לה צמיגים רדיאליים רחבים (165/70SR13), פסי הגנה אורכיים, שמשות כהות, ריפוד מיוחד למושבים ורפנות הפנים וחידושים נוספים.

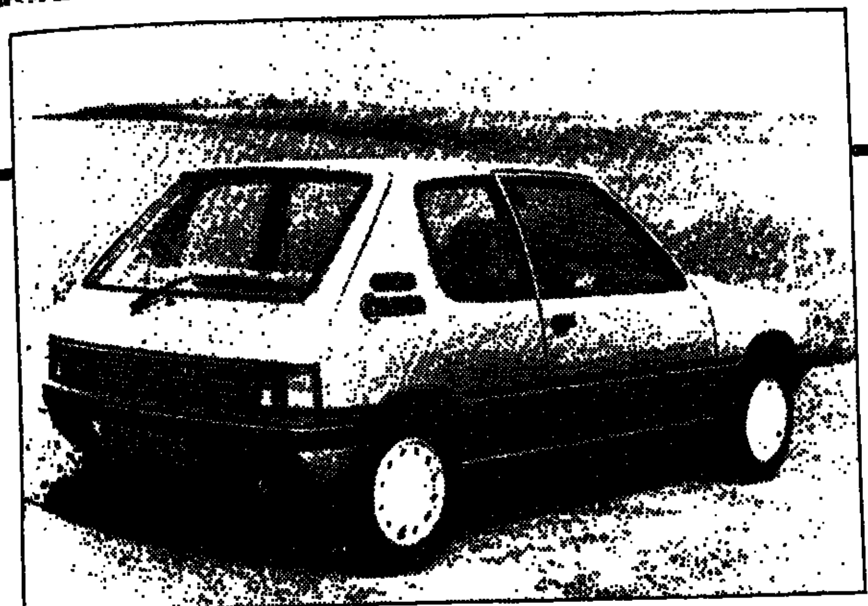

פז'ו 205 אוטומטית, אחד מדגמים החדשים של האריה השואג

צרפת: פינוק ב־300 קמ"ש

בינואר 88' עומדים הצרפתים להכריז על הרכבת שלהם TGV – Train a' Grande Vitesse – לא רק כעל המהירה ביותר בעולם (מה שהם טוענים כבר מזמן) אלא גם כעל המודרנית, הנוחה והמפנקת ביותר את נוסעיה. בכך, אגב, אפשר בהחלט להאמין להם. הצרפתים טובים בפינוקים.

יותר מאלף נוסעים ביום יועברו מיעד ליעד בנופי צרפת המתחלפים במהירויות שיעלו על 300 קמ"ש (מהירות אליה מגיעה ה־TGV כבר עתה, אלא שהיא עוד תוגבר), אבל בנוחות ונעימות שבוודאי לא יפלו ולעתים אף יעלו על אלה שיכולים לספק להם רהיטי חדר האורחים הפרטי בביתם. ויעידו הצילומים: עיצוב הפנים של הקרונות החדשים הוא שיא אמיתי של פינוק.

בין השאר יהיו שם קרונות מיוחדים שיתפקדו כגני־ילדים, כאלה שיהיו בתי־קפה מעוצבים בשלל סגנונות ואחרים כמסעדות מהודרות, סלונים פרטיים לאירוח אישי וקבוצתי, קרונות משרד עם שירותי תקשורת משוכללים ועוד ועוד, כיד הדמיון הטובה על המעצבים וההנהלה.

בצרפת טוענים שכשמדובר במרחקים קצרים (400־300 ק"מ), הנסיעה ב־TGV מהירה ויעילה לא פחות ואולי יותר מטיסה. נשמע משכנע, במיוחד אם נזכור שגם לטיסה הקצרה ביותר חייב אדם כיום להגיע לפחות שעה לפני ההמראה, ובדרך־כלל לאחר שפילס דרכו לנמל־התעופה בפקקים מעצבנים.

ארה"ב: חקירה

הרשות האמריקנית הפדראלית לבטיחות הודיעה לפני מספר ימים בוושינגטון, כי אנשיה פתחו בחקירה ראשונית בשורת דליקות־מנועים שפגעו מאז שנת 1983 ועד עתה בשלושה דגמי מכוניות של מיצ'ובישי – "קורדיה", "טרדיה" ו"מיראז'".

כמו־כן מורים עתה בארה"ב חקירה בנושא ליקויי בטיחות שנתגלו בכלמי מכוניות מתוצרת קרייזלר שנפח מנועיהן 5.2 ליטרים ונמכרו בין השנים 87־1984, וחוקרים ליקויים מסויימים בהאצה שנתגלי בכמה דגמי מרצדס מסוג E־300.

ברשות מתייחסים ברצינות רבה לתלונות הציבור על ליקויי בטיחות במכוניות, ולעתים די אף בשתיים־שלוש תלונות כאלה כדי שתיפתח חקירה מקיפה.

(רויטר)

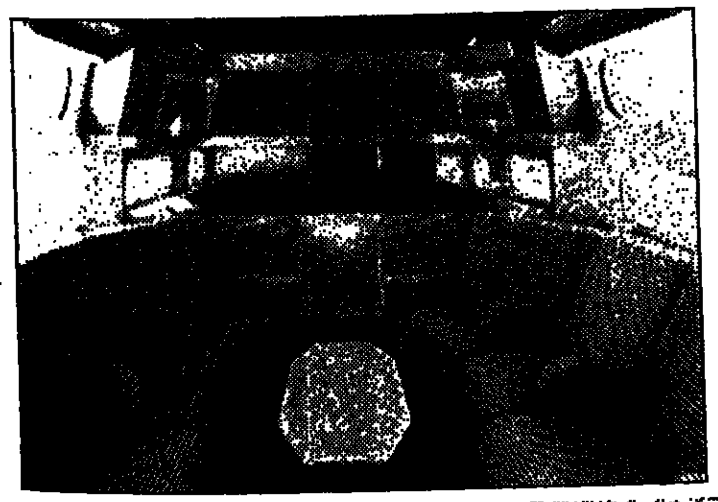

שתי דוגמאות מתוך כמה קיימות לעיצובי קרונות ב־TGV המחודשת: קרון קפיטריה וקרון נוסעים שמתאים לפגישות עסקים (צילומים: "גאמא")

דניאלה בוקשטין ■

על יבש

אחרי המגלשות הרטובות, משהו יבש. במבוא ביתר, סמוך לקמפינג, בנוף הרים עוצר נשימה, אפשר לגלוש לאורך מאות מטרים, במגלשה יבשה. ראשונה בישראל.

כפר הנופש במושב מבוא ביתר תפס יוזמת תיירות. מציא כרוות. מפרסם וחוברת עם הצעות טיולים בסביבה, לכל הטעמים, למעוניינים בטיולים מעבר לקו הירוק ולמי שבגלל סיבות שונות מעדיף לטייל רק בתחומו. טיולים לקיץ ומה שמעניין אותנו עכשיו – גם לחורף. כל מיני "הבילות" נוסח "הכרטיס לבילוי א' מקנה כניסה לאתר ב'". ומשהו באמת מיוחד: "ספידי כיף", מגלשה על־יבש, המשך מתבקש למגלשות המים שכבשו בשנים האחרונות מקום מרכזי בבילויי הקיץ של הישראלי.

מגלשת ההרים היא מסלול מונח על הקרקע, כמדרון הר. בכל "רכב" יש מקום למבוגר עם ילד, או בלדעדי הילד וידית מכוונת את המהירות, בקטעים הישרים והמפותלים. המגלשה היא חלק ממערך התיירות של מבוא ביתר, שהתחיל ככפר נופש, עם בתים להשכרה, בונגלוס, קמפינג לאוהלים ועוד. באתר הנופש יש גם: לונה־פארק, מסעדה, מזנון, בעונת הרחצה בריכת שחיה ובמסגרת עיסקת חבילה, כל הרוכש כרטיס לגלישה ב"ספידי כיף" מקבל הנחה 25% בכניסה למערת הנטיפים, חמש דקות נסיעה משם. אתר הגלישה עצמו פתוח כל יום, לרבות שבתות וחגים, מ־9 בבוקר עד 6 בערב (בקיץ יותר מאוחר). עוד פרטים והזמנות, בטלפון למזכירות המושב 02-913791/2 או למשרד הקמפינג 03-912474.

מחירי הגלישה לעונה זאת – גלישה אחת 3.5 ש"ח; חבילת 3 גלישות 9 ש"ח; 5 גלישות 12 ש"ח; 10 גלישות 24 ש"ח. לקבוצה שקונה מעל 50 גלישות – כל גלישה 2 ש"ח.

מסלול טיול בסביבה

מרכז הנופש של מבוא ביתר מפרסם גם עלון טיולים בסביבה, בהרי ירושלים ובהר חברון. להלן אחת ההצעות, מסלול בתחום הקו הירוק. רצוי להצטייד במפה. המסלול מתחיל מהמוצא. פונים ימינה (מערבה), דרך צור הדסה, לצומת המולג. כאן פונים ימינה לכיוון ירושלים, חולפים על־פני מושב בר גיורא ומיד אחריו יש צומת וסילוט: נס הרים ומערת אבשלום.

המסלול: בית היערן, פארק ה־200, מערת הנטיפים.

פונים לכיוון נס הרים. לאחר כק"מ אחד מזלג: ימינה למערת הנטיפים, שמאלה למושב נס הרים. נפנה תחילה בדרך זו. לאחר 100 מ' בלבד מהצומת, פניה מקולכת ימינה ל"בית היערן". במקום יש בריכה, מערה ונוף מרהיב על האזור. מכאן חוזרים לצומת קרובה, ובדרך הסניה ממשיכים לעבר מערת הנטיפים ("מערת אבשלום"). הדרך עוברת בפארק ה־200 (ע"ש יובל ה־200 לעצמאות ארה"ב) ולאורכה מספר רב של פינות חמד ותצפיות שכדאי לעצור בהן. הדרך מסתיימת במערת הנטיפים. תוכלו להיעזר בחניון מבוא ביתר בהזמנת כרטיסי כניסה מראש. מדריכי רשות שמורות הטבע ילוו את סיורכם בהסברים.

חוזרים לצומת נס הרים וממשיכים לכיוון ירושלים. במרחק כ־300 מטר מהצומת שלב: נחל קסלון. כדאי להחנות את הרכב בצד הכביש וללכת ברגל כ־150 מטר עד למעיין – היא עין גיורא. לחובבי ההליכה שביניכם מוצע לרדת ברגל לאורך נחל קסלון עד לתחנת הרכבת הציורית של בר גיורא, ומשם בחזרה לכביש הראשי בדרך עפר המלווה את פסי הרכבת. לאחרים מוצע להמשיך ברכב עד גשר הרכבת (גשר רפאים), מיד אחרי הגשר נ דרכי עפר: האחת ימינה למעיין קבו והמכוך לחניון שלנו) והשניה שמאלה לתחנת הרכבת בר גיורא.

בחזרה לכביש הראשי לכיוון ירושלים. הכביש מלווה את נחל שורק ולאורכו מקבצות אתרים הנאים לפיקניק. מצד־מין מתגלה בנוף ציורי התלוי על ההר – זהו מנזר כאף הפראנציסקני ומולו, משמאל לכביש ומעליו, חורבת הכפר הערבי סטאף, על מעיינותיו. עוד כיברת דרך והרי פניה ימינה לאבן ספיר וביה"ח הדסה.

למעוניינים, מסלול שונה בחלקו: אבן ספיר, הדסה, אורה, עמינדב, יד קנדי, חורבת סעדים.

עולים ימינה עד לצומת T. ימינה כביש למושב אבן ספיר שממנו יש כניסה למנזר מאוסף הצ'ל. שמאלה כביש העולה דרך הדסה למושבים אורה, עמינדב וליד קנדי. האתר הוקם לזכרו של ג'ון קנדי, נשיא ארה"ב שנרצח. המבנה עצמו מעניין באור וממנו נשקף נוף פנורמי של ירושלים. מיד קנדי יורדת דרך נוחה לחורבת סעדים.

חורבת סעדים: שמורת טבע ישנה וכה שרידי מבנים ביזאנטיים: קירות מאבן מסותתת, בורות מים, גת, בית־בד, משקוף מעוטר בכתובות יוונית ועוד. במקום שני מעיינות: עין סעדים ועין סהר. מימיהם הובלו במערכת אמות המים להשקיה. מהבקעה אפשר לחזור לחניון שלנו בדרך עפר יפה וציורית. הדרך יורדת לנחל רפאים, חוצה אותו בגשר אירי, ממשיכה מתחת לפסי הרכבת, מטפסת לעין קבו ומתחברת לכביש הראשי בסמוך לחניון.

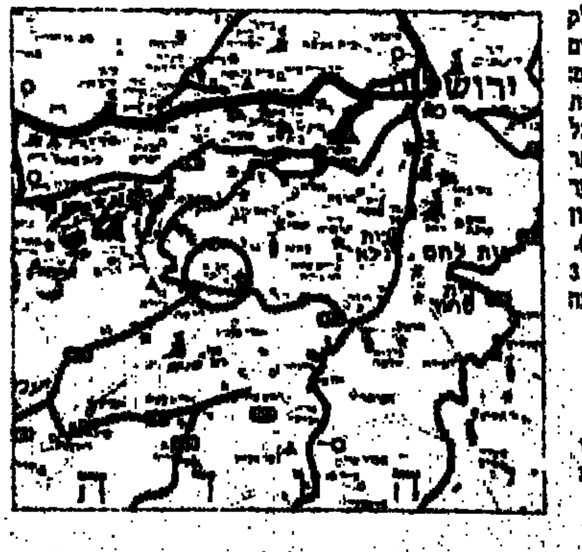

ת ש ב ץ ל ע נ י י ן

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 9 בדצמבר, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל: "תשבץ גבר לעניין" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200.
הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו:
5 תקליטים מתנת "הד־ארצי" ו־2 ספרים מתנת "ספרית מעריב".

תשבץ מספר 55

אהרן כהן

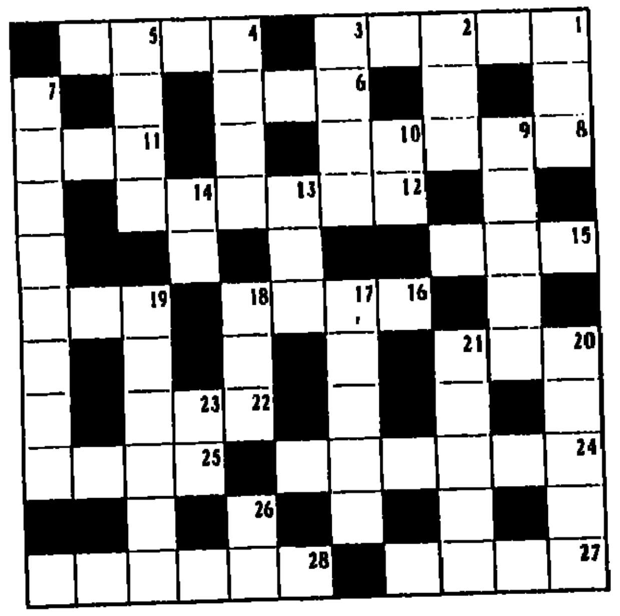

מאוזן:
1) עונג; 4) קטטה; 6) חיה הדומה לאדם; 8) מתקן נעליים; 11) שריון; 12) עד עבה; 15) "מהודו ועד —"; 16) מוסף; 19) צמח ממנו מפיקים את האופיום; 20) איש; 22) עץ פרי ממשפחת הורדניים בעל פרי צהוב; 24) ישוב בגליל העליון, כ־4 ק"מ ממזרח לצפת; 25) מתכת קשה ומבריקה; 27) בית גדול ומבוצר; 28) גיגית גדולה לרחיצת הגוף.

מאונך:
1) שרות בתי הסוהר (ר"ת); 2) לוו; 3) אחד המזלות; 4) מפירות ההדר; 5) יצירה ספרותית; 7) מחזה של סופוקלס; 9) נודד; 10) מילת שלילה; 13) משך; 14) מנעול פטנטי; 17) אניה; 18) מהר; 19) סניגור, עורך דין; 20) ההר הגבוה בעולם; 21) כלי מלאכה; 23) מפתח; 26) רעל.

פתרון תשבץ מס׳ 53

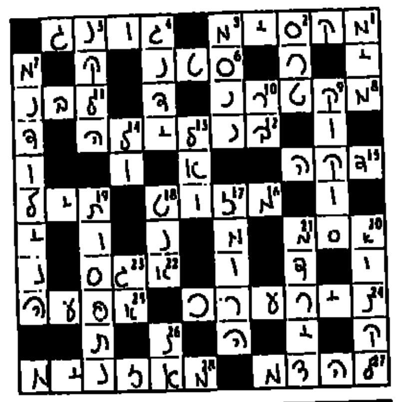

זכו בפרסים: סימה גולן, ת"א; ליאור ברנר, חולון; פז עמנואל, חדרה; גולדפיל יוסי, רחובות; גל־עד ברכה, מושב גנייטל; ישעיהו רוסק, חולון; בתיה ישראלי, בית שאן.

כאן, ממש כאן, 4 ימים ו־4 לילות

ב־125 ש"ח *

תוכלו להעביר 4 ימים ו־4 לילות של חופשה מהנה שעליה חלמתם

במלון

הולידיי טבריה

עם מועדון־לילה מפואר ושלל תכניות מגוונות, בריכת שחיה, מועדון בריאות, סאונה, ג'אקוזי, מתקנים רבים, מטבח עשיר ומגוון בטעמים פיקנטיים.

טלפון: 067־21901-2-3

★ המחיר כולל דמי שירות, לא כולל מע"מ
★ כולל חגים

10 אופל קדט ועוד

קנו כרטיס ועוד כרטיס בהגרלת מגן דוד אדום, ההגרלה היחידה שהכנסותיה קודש להצלת חיי־אדם.

הפתעה!!!

דרך אחרת להכיר אנשים!!!

בדבר פרטים חייגו 03־5742234, 04־442105

עד 21.00 גם בשבת

"קשר" חוג הפנויים/ות הגדול בישראל (7000 חברים/ות)

מרכז המוסכים למכוניות, אופנועים ותיקונים ביפו־ת"א

20 שנה למוסך פאר

למוסך פאר
לרגל עשרים שנות פעילותכם
עלו והצליחו
ישפאר SONY
רח' אחד־העם 9, ת"א, טלפון: 652431

למוסך פאר
צרור ברכות לבביות
לרגל 30 שנות פעילותכם
מאחל:
דופלץ בע"מ
וחבר העובדים

ידין בע"מ
חברת בניה שיפוצים ותוספות
טל' 833644 — בהנהלת נוטי
מברכת את מוסך פאר
להמשך פעולות ושגשוג

10 שנים למוסך חיים
רח' קיבוץ גלויות 4, יפו, טל' 03־833033

למוסך חיים
מיטב הברכות והאיחולים לרגל חגכם
והמשך שתוף פעולה פורה
מכל צוות מיכל (1980)
כתובת: סלמה 15 ת"א, טל' 836919

למוסך חיים
צרור ברכות לבביות לרגל עשר שנות פעילות והמשך עבודה פוריה
מאחלים: דבב אנה בע"מ
סחר רכב, קניה ומכירה
טל': 804943

למוסך חיים
ברכות ואיחולים לרגל חגכם
המשך עבודה פוריה
מאחל: יבטח בע"מ אבטחה ושמירה
מעלה הצבי 4, ר"ג, טלפון: 731713

לחיים
מיטב הברכות והאיחולים
לרגל 10 שנות פעילותך
עלה והצלח
אתך ביד אחת
לאורך כל הדרך
מאחלת:
קבוצת זאייר בע"מ
הובלות אריזות ומנופים
רח' עזה 66 יפו
טלפונים: 829933, 836355, 828210

מוסך חיים
צרור ברכות לבביות לרגל חגכם
עלו והצליחו
מאחל: משה ניסים
בית מלאכה מכני לבלמים והרשות
כתובת: סלמה 13 ת"א, טלפון: 829112

למוסך חיים
צרור ברכות לבביות לרגל חגכם
ה־10 שנות פעילות
מאחלת
חברת ספקו ובמיוחד גדי
ייצור המרורים וסימון בכבישים
כתובת: חיל השריון 90, ת"א
טל' 376868

20 שנה לבית מלאכה מכני
רח' סלמה 12, יפו, טל' 03־829112

לבית מלאכה מכני
צרור ברכות לבביות
לרגל 20 שנות פעילות

לבית מלאכת המכני
ברכות ואיחולים לרגל חגכם
שותפה אחת לאורך כל הדרך
מאחל:
חברת יעקב ושות'
חלקי חילוף לרכב

לניסים ורחל מסה חיקלים
צרור ברכות לבביות

המדביק בע"מ

לבית מלאכה מכני
צרור ברכות
לרגל 20 שנה
עלו והצליחו והמשך עבודה פוריה

לאופנועית
צרור ברכות לבביות לרגל חגכם
עלו והצליחו
מאחל:
מרכז האופנועים
טלפון: 06־333936

לאופנועית
ברכות לבביות
עלו והצליחו
מאחל:
מוסך יוני אופנועים
מכירה ושירות
פייר קינג 30, ירושלים, טל. 02־713430

לצביקה פז
בברכת
הצלחה ושגשוג
רח' שרת 36 תל־אביב
טלפון: 458036, 458454 03

לצבי פז
אופנועית
ברכות ליום חגכם
אבניר בע"מ
הסדנה 6, ת"א, טל. 03־815511

למוסך בצלאל
מיטב הברכות
לרגל 15 שנות פעילות
מאחל:
יעקב אבני דקל
הקונגרס 42, ת"א, טל. 380698

למוסך בצלאל
צרור ברכות לבביות
לרגל 15 שנות פעילותכם
MF
רחוב הרצל 5, תל אביב
טל: 822621

למוסך בצלאל
צרור ברכות לבביות
לרגל 15 שנות פעילות
אתכם ביד אחת לאורך כל הדרך
מאחלים:
מזור וקסוטו

למוסך בצלאל
שפע ברכות והצלחה
במלאות 30 שנה
והמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים:
בני מזר בע"מ
וצוות העובדים

10 שנים למוסך השייטים
רח' שלמה 6, יפו, טל' 03־824864

למוסך השייטים
בהוקרה על השרות הנאמן
והמשך שיתוף פעולה פורה

למוסך השייטים
צרור ברכות לבביות לרגל חגכם
עלו והצליחו
A. S. D. Tek

למוסך השייטים
צרור ברכות לבביות לרגל חגכם
והמשך עבודה פוריה
חלקים לנירים אוטומטיים

לאלדו עמוס ומשפחת דובין
צרור ברכות לבביות
לרגל עשר שנות פעילות
עלו והצליחו

למוסך השייטים
צרור ברכות לבביות
לרגל עשר שנות פעילותכם